

Conventus Sandomiriensis

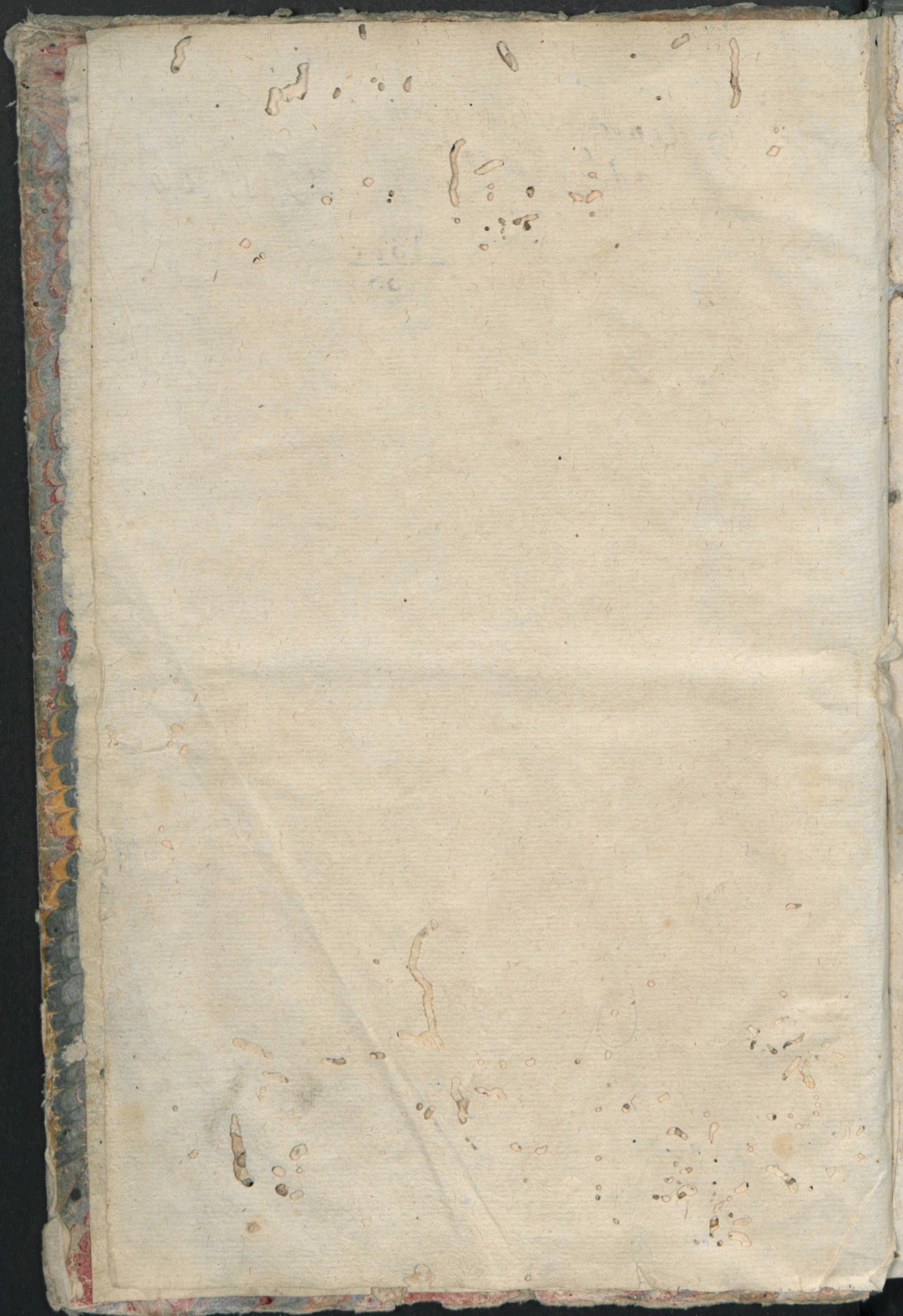
ad S. Joseph

45. 14. 36.

21574

21583

3

1.

WIELORAKA

Y Naywyższych oraz

KORONA

Albo

KONKLUZYA

Przy Pierwszey

B. IANA FRANCISZKA

REGIS S. I.

Inauguracyi.

Pod naypierwsza Beatyfikacyi iego solenizacya, na dziewiętnastą Niedziele po Swiatach, a iedenasty dzień Pazdzierniká przypadająca; pod czas solenney iego, w Wigiliá tegoż Swietá, między Swietych Páńskich Introdukcyi;

W stołecznym Korony Polskiej Mieście Krakowskim.

W Kościele SS. PIOTRA Y PAWŁA Collegii Societatis JESU.

Pierwszym Káznodzieyskim Panegirykiem

Oraz krotkim całego Swietego życia zamknieniem.

Przez. X. IANA Gzowskiego teyże Societatis

WYWIEDZIONA

Roku

Po pierwszym ná Swiat weściu KROLA Krolow wSkroconym Słowie zamknionego

1716.

W Sandomierzu w drukárni Collegij Societatis IESU. z dozwoleńs Zwierzchności Duchowney.

21581

13

**ILLUSTRISSIMO
ET
EXCELLENTISSIMO
DOMINO
D. STANISLAO in Ledo-
chow LEDOCHOWSKI
SUCCAMERARIO CREMENESEN-
SI; CAPITANEO BOCHNENSI; GE-
NERALI nuper, Confœderatæ Reipubli-
cæ Polonæ mox Generalium Pacificationis
Comitiorum MARESCHALCO;
Domino & Mecænati Amplissimo.**

Novus, citra Boleſlai temerarium nefas,
Audax, in STANISLAI dignitatem,
publicarum etiam laudum & panegyrum
contemptricem, virtutiſque honoratæ re-
verentiam fuerim; ſi Regali quidem,
quia Neo-Beati REGIS recentem glori-
am claudente, unô tamen penè ſoliô,
tantam famæ, Nominis, meritorumque
Tuorum majeſtatem, id eſt prætervectæ antiquitatis panegyres,
laudanda poſteritatis elogia, complecti velim, Illuſtriſſime Do-
mine. Sæpenumero enim non minùs inacuta ſtyli, non bene
ad ingentium virorum laudes expoliti acies, quàm gladiatorum
Tyrannis lædit. Graviter, ipſâ orationis levitate, delinquitur,
ubi magnorû operum pondus elogiû ſuperat gravitatē: pungit quan-
tumvis ingenoſum acumen, quod cum dignitatis detrimento
cum uerecundantis honoris martyrio, inſigne perſtringit Nomen.
At verò Tuo ipſius Mecænas Illuſtriſſime edictô, non decet
plus ultra ſervire timori; non decet candorem hujus, ad poſte-
ritatis

Verba Illu-
ſtriſſimi in
edictô ſuo
olim (ut
vocant) uni-
verſali con-
ſenſu

14
ritatis dimittas exemplum laudatricis paginae, pallefcere; pro-
bas nimirum ampliffimè illius effati veritatem, literas amant
qui digna literis gerunt. Applaudere proinde timori tuo au-
dacia; immensum orationis argumentum à Ledochoviani No-
minis sortita es magnitudine; quod unum si paginae inferueris,
messum elogiorum leget expectatio. An enim indignum quis-
piam iniquos Pretiosissimi Viri estimator, encomium dixerit,
quod Te loquetur? exiguam panegyrim; quae Te claudet? hu-
mitem stylum, qui gloriae Tuae attinget culmen? brevem ora-
tionem, quae se ad Te usque extendet? Illorum Pars, aut (si
exiguitate vocis peccat facundia) compendium es, Illustriffime
Mecenas: quos si laudator Tullius reticuerit, nihil; si protu-
lerit, nimium ad laudem dixit. Audio Principum Elogia-
sten, & Elogiastarum Principem, Tuis cultoribus occinentem,
quo alacriores de Te spes enutriat extollendo. Eadem ille elo-
quentiae facilitate, quam in Principis sui encomiis expertus est
animat devotam laudibus Tuis suadere; iterumque suae senten-
tiae veritatem in Te probat, nobis etiam assentientibus: Quod
facile elogii genus fit; dum qui laudatur se ipso panegy-
rim facit &c: Illud ego addideri, quod temporum approbatio-
ne verius esse testabitur Polonia: aequavit Plinium in Trajani
Pacatum in Theodosij, Claudianum in Stiliconis laudibus desu-
dantem; quisquis protulit LEDOCHOVIUM. Unus ille hic
omnia, Constantinus; qualem saeculi Regniq; inconstantis vicissitu-
dines, qualem infractus auro ferroque animus, qualem denique
Regum orbisque esse docuit approbatio. Mentium onus à ge-
mente suis sub encomiis eloquentiâ, Augustus Imperator auclit.
Levavit onera panegyrum LEDOCHOVIUS se ipso laudatis-
simus. Quia verò non Tibi tantum Honor es Mecanatum
Illustriffime: etiam Sacrorum BEATI JOANNIS elogiorum, E-
logium; adornatae suis titulis panegyri, Panegyris; Prae-
sori JOANNI imò REGI, Antea mbulo & Marefchalcus; dicam,
multiplicis hujus Coronae Apex & Corona esto. Hauriunt
videlicet, illa à fronte decus diademata, quam ornant, nun-
quamque pulchriora sunt, quam dum Gemma est, quem am-
biunt. Multum proinde estimationi suae, (quangam minus pro
sua tenuitate,) pollicetur sacer BEATO JOANNI labor: qui à prae-
ma statim fronte, Lectori oculo Te offeret. Teretur univcrse
manibus, lustrabitur oculis, evolvetur memoriâ, linguis recita-
bitur liberi qui notum orbi, amicum Patriae, charum su-
peris: continebit Nomen primaeque faciei intuitu, invi-
rabit pupillae curiositatem, delictum animi trahet, cor-rapi-
et. Satis ad gloriam, plurimum ad superbiam habebit pa-
gina-

gina si **LEDOCHOVIO** dedicata narrabitur: scilicet me-
 rientur singuli, Patrono tanto, Patre scilicet Patriæ volumen;
 immensitate Mæcænatissimorum operum, opus. Evolvat hic; letus
 gloriæ Tuæ exaggeratione, gestorum admiratione defixus, lite-
 raturæ orbis, ea omnia: quæ in Te amat; solamque; incusabit
 orationis parcitatem: et dum Te encomiis; se gaudis, Beatum Re-
 gis honore, cumulabit. Et profecto sacram hanc **B: REGIS** pa-
 negyrim in Tua quoque; elogia consecrari prorsus decuit Mæcæ-
 natissimum Amplissime: qui Regis plane animi, Regiarum virtu-
 tum, & Regibus & Regnis communis es elogiorum materia; a-
 deo ut unus, omnium, nec intra Poloniam tantum, ore etiam pub-
 lico, unâ omnium voce etiam liberâ, dilauderis. Certè multiplex
 hæc et summorum etiam Corona, **B: JOANNIS REGIS**; qui
 plurimos summosque; in se sancto fœdere concluserat, Generalis
 planè Beatus; Tibi apprimè congruit; quem non Illustrissimus
 duntaxat Palatinatus Volynensis Principem Nobilitatis adorat;
 sed tota etiam Polonia, nunc pro Tribunali, nunc in acie;
 nunc in Comitibus, Mareschalcum seu Præcursores ac Præduces,
 adoravit, ubique Generalem; quem & tot merita non uno di-
 gnium reddunt diademate; & ipsum Insigne * Illustrissimum
 inauguravit ad multiplicem planè coronam. Neque ve-
 ro à fastis, à sæculis celebrata Antecessorum Tuorum meri-
 ta, producet hæc pagina: non eò quod aut pacis, aut non di-
 gnissimi laude sint, sed quod plurimi; et, quàm egestas styli pa-
 tiatur, digniores. Nescit Poloniæ honorem & Regni dignitatem
 quisquis ignorat **LEDOCHOVIOS** eorumve Alti Sanguinis
 nexum; ubi vel ipsa Illustrissimorum Wielohorscorum Domus,
 non uni Florentiæ, sed florentissimo etiam Galliarum Regno,
 suo Avito decore pæne par, pæne tot Pares Franciæ exhibet, quod
 Wielohorscios: quare excutiat ille Lechiæ Annales, librum sine
 vobis, historias sinè Nominis vestri commendatione, non reperiet.
 Cæterum Tua Illustrissime Domine panegyris, emendicatâ
 hac a voluminibus aut ab Atavis non indiget laude non vendicat
 à tumultu immortalem Prædecessorum famam; cum geminatô
 prodigiô, penes **STANISLAUM** rediviam habeat. Illi à
 Domo gloriam petant; qui non sunt orbis gloria: illi Stantes in
 curibus Æmilianos jactent; quibus, solus, ab Honoris descendisse,
 honor est: ostentent pictos avorum vultus, qui non Spirant etiam:
 venerentur fumosas imagines: qui ipsi non sunt Numina: ni-
 tantur debilibus quandoque ceris Dædali, quos laudatrices pen-
 ne non evehunt. querant in favilla scintillam gloriæ; quos
 probata publico sole commendatio, Illustrissimos, pares aut vi-
 cinos non fecit Serenissimis. Suo splendore superbit adamas,

A

non

* Avitum Ill-
 mi Insigne,
 Patrio Ro-
 xolano idio-
 mate Fama
 nuncupatū,
 derivatum
 à Magno ad
 Joannē Ze-
 mskam Im-
 peratorem
 Orientis Le-
 gate, Ducis
 Russiæ Vlo-
 dimiri Con-
 sangvino;
 qui primus
 in suam Pa-
 triam Christi
 fidem intulit
 anno D. 971.
 dictus Vulgò
 Converter, (quod no-
 men etiam
 stemmati ad-
 hæsit) id est
 Apostolus; ut inter alia
 plura de eo-
 dem refert
 Baronius, tomo I. an-
 nal. in vita
 Joannis Zem-
 miscæ & Pa-
 procki in
 Imo opere.
 De eodem
 P. Vence-
 flaus Poto-
 cki Pincerna
 Crac: in
 descriptio-
 ne stemmat.
 Pol: ita Pa-
 tria musâ cõ-
 cludit: Cze-
 musz Rus-
 swego ziom-
 ka dla wie-
 czny pamie-
 ci; Jako my
 chociasz cze-
 chem był
 woycieh nie
 swieci.
 Insigne præ-
 dictum Ill-
 mi, sunt 2.
 Circuli au-
 rei sive Co-
 ronæ; intra
 quas terna
 Crux; super
 eminet su-
 per galeâ ac
 Coronam
 manus ar-
 mata strictâ
 frama. Ita
 duæ veluti
 sunt Illmo
 intra ipsa
 Insignia
 Coronæ; manet ultio-
 ma Cælar

6

non quem à parente glebâ trahit: illustrat cunas Phæbus; non ab illis derivat totalem flammam: fundamentis celsæ insistant domûs; sed suâ se attollunt superficie: fluminum mos est non Oceani, à fontibus originem & alvei ubertatem deducere: quinimo & fluvios videas; qui pariunt etiam opes; quas promanante à fontibus hereditate non hauserunt. Mecænas Atavis planè Regibus editus es; sed ipse Corona es Antecessorum. Quamquam plurimum Proavis Tuis debes; quia Te ipsum: illi verò Tibi hoc etiam; quòd sequendo illos, præcesseris: laudant se in Te Nepote Avi; æstimant meritorum suorum pretium; quibus tantus dignitatum Heres contigit: hoc unum dolere possent; quod honori suo in Te, non supervivant. Vivitis tamen generosi Manes, vivitis, in Stanislao; tamdiu superstites, quâdiu illius memoria; illius verò memoria tamdiu, quam diu fama; fama tãdiu, quâdiu duratura æternitas. Non Antecessoribus igitur Tuis, non Majoribus; sed Te Maximo implemus faciem; & restabit adhuc quod Bibliothecas ardet. Maturam florentis juventæ adolescentiam antiquioribus fastis non eripio; quorum eternaturus character simul Nomen Tuum; simul exempla studiosæ probitatis, Leopoliensibus Athenis consignavit: ut quotquot literas ibi nosse incipient, Te, cum primis rudimentis addiscant: quot consumabunt scientiam; inde profectum meriantur ingenij; quantum de LEDOCHOWIO, aut LEDOCHOVII de pietate, didicerint. Ab arena Palladis, ad Bellonæ theatrum declinaret Orator; si emeritæ virtutis honor, juvenili plausu indigeret. Igitur non orientē ætatis Illustrissimæ solem, adorat Tullius; in meridie meritorum feriari aliquantum juverit: Tuam inter fidem; Tuam felicitatem appello Volynia, Terra heroum genitrix, Gemma Russiæ, solum supra ubertatem Lechicam fertile; quod tantum virum genueris: da grande, (nisi enim maximum dare potes) LEDOCHOVII operum testimonium qualem in Palatinatu Civem, in Comitibus Mareschalcum, in Muneris Principe exercitio videris Succamerarium? Ultra delicias auris rapitur; quoties terræ illius Nobilitatem, de Te, & Te unum uno ore audit. Ubi consulendum erat, Tu Consus; ubi emendanda morum licentia, Tu Cato; ubi legum fovendus rigor, Tu Solon; ubi standum pro Religione, Tu Numa: ubi pro Iustitia statuendum, Tu Iustinianus Tu omnia; plus quam dici possit, dicam, Tu LEDOCHOVIUS: pro Tribunali Aristides, vel extra Græciam in acie Hercules vel citra Clavam; in meritis Sobiescius, vel citra thronum; in consiliis comitiisve, Senator etiam ante Purpuram, à Te toties contemptam semper promeritam; imò Senatorum Mareschalcus sive Præcursor;

in cuius videlicet sententiam, omnes etiam illi faciles eant. Primum congregatæ Nobilitatis in Comitibus votum erat; ut Tu aliquid diceres; nulli sua vox placuit, nisi Tuo iudicio approbata Tuo laudata arbitrio. Verbum protuleras? jam idem loquuntur omnes idem amant; idem saluberrimum putant, propè in verba unius, integer Cætus jurat. Quod Latio Tullius, idem Volyniæ es virorum Meritissimè, Pendet ab uno terra viro, tamdiu secura; quamdiu, ceu fortissimo littori navis, Tibi affixa. Et certè sorti suæ injurius sit, necesse est, qui non idem Tecum sentiat. Nunquam enim pro domo, sed pro patria; nunquam pro Te, sed pro omnibus loqueris; quasi illa tantum felicitas Tibi videatur Tua, quæ communis est universis.

Sed causam meritis Tuis ad Tribunal Regni, elogii nostri Reo, dicimus, Te etiam Mareschalco, modo pro ea æquitate decernas, quâ in eo munere eminuisti, decidendam. Expende ad bilancem Iustitiæ pondus Tuum; & aureum in Te Iudicem æstimari scias; imò quandoque & ferreum, ubi res gladium vindicem postulaverat. Tantundem enim sæpenumero in statera Themidis ferrum, atque aurum valet; cum suam mercedem demerita exposcunt. Istud Tribunali Tuo in tota Polonia, fecisti iudicium; quod lex Areopagi, regula Iustitiæ esse possit: etsi forum illud Regno non erexisset Zamoysciis; Tu primus fundasse videreris. Gratiam habuerunt etiam rei, quod ad emendum culpæ patrociniū, nummis parcere, severe prorsus veterentur; viderentque non suo peculio sed noxæ diem dici, plecti crimina non crumenas. Non ibi auro solitum pondus inerat; quò Iudicem sua pro parte inclinaret, æquitatem opprimeret: illud duntaxat è pretioso colore retinuit; quod posset pallescere. Saturni sæculum venisse mirareris; ubi divitiæ quoque à contemptore Iudice calcabantur; & auri sacra fames, nihil in viscera juris habuit. O quoties suis pro monilibus, quib9 libertatem sibi emi posse sperabat nefas; tulit cõpedes; Impleverunt ergastula, enutritæ in palatiis noxæ; tinxerunt forum, sanguinis superbiâ audaciores nefarii; timuit à ferro obryzum. Interdum veluti ad Galbæ nascentis regiam, ad Iustitiæ valvas fortunam plorantem observasses; quod in conclave æquitatis non admitteretur; nec posset nummis pensare causas, aurò decreta scribere, gemmis emere innocentiam. Erubuit sæpenumerò, fuso è rea cervice cruore, culpam suam, honor; coactus, coeso capite, Themidis aram venerari; & tamen olim elatum supercilium, super ictus ultricis iustitiæ, eminere credidit: didicit tum demum orbis esse scelus, dum peccat honos: & dignitatis privilegio neminem à pena de-

8
delicti eximi. Cum antea satis tutum crimen vulgò censeretur dum esset Summum; solique plecterentur Achivi, Grajis impune delinquentibus. Contrà verò nova deliciarum sensu risit inopis causæ calamitas; dum aliquantum suis lacrymis posse fidere; illisq; pro voce liceret uti; nec jam surdum Themidis coleretur simulacrum, & ipsos duntaxat auri ad sonitûs, animatum. Clausit iterum pupillam, antiquumq; modestiæ Sanctioris morem retinuit Dea æquitatis; quam respectus amicitiae aut fortis providentia aperuerat: nec jam iniquitatem ex pauperie actoris, innocentiam ex dicitis rei metiebatur. Ille victor abiit; qui ad forum justam causam, non qui plenam pecuniis crumenam tulit. Ille felix, qui verè miser; non qui locuples. Tunc nisi docuisti Iudicem egere manibus; cum stringendus esset in scelera mucro, subscribendum innocentiae; tunc oculis; cum respicienda egestas, inspicienda meriti æquitas: tunc auribus; cum audiendi gemitûs injuriatorum, (ut jura loquuntur;) non cum blandientium promissorum Susurrus, auscultandum.

Jam superest, (ne in volumen crescat oratio,) æternitatis negotio pensandum opus, folio credere obligato: ut quoties grata apud posteros, LEDOCHOVII incidet recordatio; (incidet autem sæpissimè, quoties recoletur gestorum memoria; recoletur autem quotidie, quoties amabitur Patriæ felicitas; semper autem amabitur;) toties tui Nominis reviviscat æstimatio. Ibit per Provincias, B: REGIS pietate & laudibus Tuis onustus liber, et gentibus, Magni gloriam explicabit Mareschalci. Sciet orbis, curæ esse superis sarmatiam; cui tantum Hominem providerint: qui salus mederi perturbatæ paci; & cum Regni felicitate, cum Serenissimi Regis elogio, immortalitatis negotium posset absolvere. Ad Tarnogrodense oppidum Confæderata Respublica constiterat; & propè intra exiguos limites tota Polonia. Inter tot sarmatici Poli Numina, qui pro Troja staret Apollo, quærebat: Sed quò altiora, eò minùs fuere propitia; & ad spem votumq; Patriæ, (quasi gravitas, benefaciendi ademisset præpitudinem) minus cõmoda. Ergò aris supplicatum clementibus; donec ad templi devoluta sanctitatem electio, Te, pæne aras inter & Divos, amicum bono Lechico invenisset Tutelarem. Scribeturq; inter illius Sanctuarii gratias; quòd Te ibi Mareschalcum exoraverit Polonia: ideo tamen ad totius preces Reipublicæ invitum; quod prodesse illi mallet, quam præesse. Excusabat grave officium; non quòd grave esset, sed quòd magnam traheret invidiam: recusare tamen non poterat; ne quando non ad vota Reipublicæ esse credereris. Quanti tunc plausus spei gestientis; eaq; sibi, quibus jam frui cæpit Tuo sub regimine, præsagentis?

Brevis subscribere Palatinatum Comitibus faustissima electioni:
 totam sortem suam in manibus Tuis deposuit Lechia; Tuum
 Scipionem, Fortune suae Praeambulum & Fulcrum, arbi-
 trata. Ut non invideret Lechia, beatitudinem Litvania,
 eodem Ulyssse rem suam agi voluit; quantumvis non desorent à
 Iove penè tertii Ajaces, qui protectorem Patriae clypeum
 ferre contenderent. Ora ego totius Sarmatiae ac linguas
 habuerim, si operosae Dignitatis hujus sollicitudines, dexteri-
 tatem, fidelitatem, enarrem! Taciti commendabunt annali-
 bus suis quae interim tacere arcta folii necessitas, & pagi-
 nae candor coëgit. Nihil ergo Tibi prius in animo & ex vi
 suscepti Muneris agendum videbatur, quam ut salvo Regio ho-
 nore, simul Poloniae salus in integro esset. Quare nulla Tri-
 bi, efficaciora, constantiora nulla, quam Publicae pacis studia.
 Interim, tamen nec militi parcebas, in galeis portare nives,
 ardore Martio hyemis rigores temperare, Te vidimus domus pla-
 nè oblitum, cum de tota Polonia cogitares: fobeas spe tranquil-
 litatis, molestam àëris tempestatem, solabar, secutura Regni
 felicitate campi incommoda. Ne autem in herodè etiam ani-
 mus tepesceret, erogato proprii ararii aurò, accendebas ala-
 critatem: quid enim in utilitatem Patriae non expenderet
 Homo sui etiam prodigus, & qui se jam totum bono pu-
 blico devoverat? Prò! quibus tunc nachinatio pepercit dolis qui-
 bus non pepercit, Post superatos assultus ferri aureum admo-
 vit arietem, semper alias victorem, ubi non cum LEDO-
 CHOVIO, aut non cum paribus illi, acies instruitur. Sed
 Tibi plura semper libertas, quam opes, integritas & unio Re-
 gni quam uniones. Taxerint saxa, illà temporum inopiã,
 dum hominibus etiam & non tantum Tibi simillimis viris ca-
 rebat, orbis) humanos vultus, quae Deucalionis Pyrrhaeque jecit
 dexteritas, an dextera: Tuam faciem, ne aurum quidem
 unquam trahere potuit: idolum enim putares non hominem;
 qui se ad metalum imaginem fingeret. Inclinantibus demum ad
 unionem partibus post diuturnos pacis tractatus, Tu unus Sere-
 nissimo Regi Poloniae Poloniae Regem Serenissimum, pacem omni-
 bus conciliasti; eaque ipsa luce, quae hodiernum B: Regem orbi for-
 tunato olim decorat, commutatis ritu publico pacis instrumentis,
 suam Lechia restituit fortunam. Sui planè nominis illa dies,
 quae secundo omine, Tua virtute totum conclusit Republicae negotium
 Tuis debinc consecrata jejuniis: Sed sancto & modestiae & e-
 xempli Tui imperio abstineat hic, & Orator, plane jejunus. Il-
 lud pace Tua, pace & omnium dixerim Vir Illustrissime,
 quod Tibi se debeat illa, quam usu probare incipimus uni-

Generalis
 pacificatio-
 nis comitia
 Regni Pol.
 uno die scilicet:
 feria 2
 inci dente
 in 11m
 Febr. 1717
 fortunatissime
 celebrata sub
 Scipione
 Illustrissimi
 Mecanatis
 commutatis
 publicis ut
 (vocant)
 pacis in-
 strumentis.

16
Ex Majoribus Illmi fuerat Eques Melitenensis Carolus V. Imperator: Per 18 annos militans de quo hic aliquando dixerat: Tunc ego grande illud Romanum Imperium restituerem cum saliam militum decem millia haberem; sed militibus nostris cum delicijs & luxu prius Certandum esset quam cum hostibus video: ut refert Antonius leua in Commentarijs rerum Caroli V.

In Constituto Regni Polonici per suprascripta Comitum sancitis inter alia Plurima laudabilissima statuta, tit: Gratiudo pro meritis prefati Illmi hæc formaliter habentur in illo elogio: quod habetur in consideratione unanimes ab omnibus Reipublica statibus Commendatio meritorum predicti Illmi Succamevarij Creencensis terminata Confederationis & in presentibus Generalium Comitiorum Mareschalci integra fide & infracto animo circa eum boni publici ac restitutam perturbata Reipublica quidem gestatorum;

universi felicitas; illa, quæ minime jam sperabatur, pax publica. Colligere licet: quantâ frui liceret toti etiam Europæ; si ejusmodi vel Triumviratum, inter suas Dignitates Regna possent recensere. Ita quæ absquæ Te res diu agi visa; ubi primum supremam adjecisti manum, acceleravit communis felicitas. Iamque aureum illud, tot mensium, tantæ expectationis opus, diei non amplius unius negotio, (quâ Comitibus Generalibus sub Tuo scipione vocatum est) ex illâ prodiit officinâ; in qua tractatus pacis eudebatur suâ elegantia ad legum, concinnatâ formam, artificem commendas LEDOCHOVIUM. Quidquid ibi utile Patriæ, salubre Regno, Poloniæ plausibile, legibus conforme, fidei Honorificum, exteris æstimabile legitur: Tuo ingenio, ad bonum Lechiæ eruditissimo; Tuo muneri, honoris Poloni studiosissimo; imputabitur. Ipse ille constitutionum liber testem laborum Tuorum aget, plurima parte in Tuas conscriptus laudes, totusque fortuna Lechiæ, panegyris LEDOCHOWII. Unde non immeritò duplicis scipioni Tuo obligata Polonia, præter amplissimam eximie gesti muneris laudem, è Regni ærario in vim erogati in bonum publicum auri, trecentorum millium decrevit vectigal. Proinde jam Caput census, per Majorem Minoremque Poloniam, per Magnum Ducatum Litvaniæ, (ne aliqua pars ingrata censeatur,) ultrò non assentiente tantum sed expetente etiam Regno universo, Te duntaxat uno (qui tamen Regni instar es,) dissentiente ac deprecante etiam, scribitur. Renuntiare favori, dicam magis debito statuerat LEDOCHOVIUS; nulloq; beatiorẽ se crediderat quàm si ònia in Rempublicam conferret, nihil acceptaret, in universos adeò, Regia planè animi dote, munificus; ut palàm esset; quàm pretiosi in Patriam amoris vir fuerit. At certe Èmeritissime Mareschalce, si non capitale census, capita Polonorum id est obligatam Nomini Tuo memoriam in vectigal suscipies; rediment vindicatum ab exitu caput laudatrices lingue, nullumque capitalius crimen erit, quàm meritorum Tuorum oblivisci. Dixeras opinor; (quò nihil Tibi sæpius in ore:) Abunde me sorte suâ præmiavit Lechia, abundè pace; in reliquo mercedem labor ipse facit. Querant stipendia; qui boni publici obsequijs, suo utili serviunt; & veluti sorte communi, sua mercantur commoda; illisque quas sequantur, aquilis, venantur gratitudinem. Ego satis Patriæ fortuna sum locuples; salutem petis Sarmatiæ, non nummos. Vendant merita; qui tua satis æstimari posse putant. At multa in usus Reipublicæ erogaveram? multa erogaveram certè; sed adhuc pauca; cui me ipsum etiam debeo. Neque egere ipse poterò,
cum

cum ut omnes non egeant, providerim. Orarum obsequii genus! sine stipendio impendi Reipublicæ, mereri sine præmio! quanquam non rarum in LEDOCHOVIO. Regem verò Serenissimum virtutis tantæ estimatorem & jam amicum unica circumstabat cogitatio; ut Muneris gesti dignitatem honoribus quàm maximis decoraret. Jam Curules senatoriæ, in quibus post militaris sagi onera, togatus requiesceres; offerebantur; ideo tantum non honoratæ, quia à Te contemptæ: satis tamen habebunt ad jactantiam; quòd Tibi offerrentur. Ita est Mecenatum Amplissime, Scipione Mareschalci, rem sulcire sarmaticam, quàm ad honores niti maluisti: Audire tamen Regis elogia, coronari digna virtus, debuit; cum honores non admitteret. Et patuit orbi, in illa Regni facie; quanta ipsi Serenissimo Regi inesset Tui æstimatio, quàm illi cordi fueris; ut Te non asseclam sed proximè suo lateri panè cordi hærentem habere vellet: at ipsa hac Majestate major, supremæ etiamque in ortu suo Serenissimæ Poloniarum Polorumque simul Reginae, Tuae virtutis æstimatio & pretium cujus, Maximus ingeniosa pietate cultor, toti ante Illustrissimo Palatinatei Volynensi passim præluere consuevisti in sacra nostra Luceoriensi æde, triumphum primo ejus sine labe Conceptui festivis ignibus adornas, tota illa quanta quanta est (est autem maxima) Nobilitate corpore; Podkamenensibus demum ejusdem Aris, etiam quidquid Regii muneris esset appensurus, affixisti pretiosum illud, vel eo ipso quia Tuum, Thaumaturgæ Claromontane Iconis anathema; quò videlicet prius, non sine salvatoris effigie servator Patriæ, & aliorum pectora bono publico consecrata & Tuum ceu Principem Lechie Aram, veteri Polona pietate insigniveras. Pendebis ergo Princeps munus, Insigne virtutis, meritorum pignus, pietatis LEDOCHOVIANÆ in Patriam Matremque Sanctissimam documentum; in Thaumaturgo Altari pendebis atque inter miracula loci illius numeraberis; ut sciat olim posteritas, non minus pro aris atque pro focis certasse LEDOCOVIVM. Vobis verò Aræ commendamus depositum: servate ejusque votivum anathema; dum templis olim inferri videritis sacerrimum Hominem; ideo duntaxat non semideum: quia Homo est integerrimus.

Parco modestiæ Tux Illustrissime Domine; dum probitatem à Divorum cultu propagato, à locupletatis sacris ædibus, à Christianæ virtutis pietate celeberrimam non exaggero. Posceret equidem fateor suam panegyrim sanctitas, quæ vobis pæne domestica est: & ab ipso stemmatis Vestri ortu, zelò profunde, triplici ex terro hoste victoria, celebratò, atque ideo tri-

ubi simul
decernendo
illi Publicæ
gratitudinis
Censum,
edicitur
ad compen-
sationē, eo-
rundem me-
ritorum in
mortalis il-
lius fama
sæculis omni-
bus memora-
nda.

12
Baronius
& Paprocki
uti supra

triplici coronâ & ternâ Cruce (ne quis Sanctissimos ambigeret) insignitô, nobilitata: Quidquid demum in presenti tractatu pacis lucrata est Religio; adepta est pietas; Tua suffragiū gloriatur auctoritate Reducem fidei Orthodoxæ sanctimoniam, expectant Gedanensis Basilicæ Sanctuaria: letantur à longe merentes aræ suis orbata Indigetibus; quod illis sua sacra, illæ suis reddantur sacris: sed & Te sibi in præmium zeli vendicant. Stabilitus recentis foundationis approbatione Divinissimorum Angelorum Custodum honor adeo; ipsi Genii hominum Tutelares, Tutelarem causæ suæ, Tutelarem simul Lechiæ, extollunt LEDOCHOVIUM. Assurgit templorum majestas; ubi impiæ A catholicorum ritum synagoga, contra fidei privilegia, contra legum erectæ immunitates, jussæ sunt ruere. Nec minima pars laudum Tuarum Mecænas Illustrissime est, Minima Societas JESU; & jam Tua, quia Tuis gratis obligata. Æstimamus aureâ in promovenda B. Stanislai nostri apothefi liberalitatem; illudq; unice optâus ut quantocyus coronatū hac gloria videamus Stanislaum. Beatum videlicet, imò jam Vaticano Decreto Sanctum Tuum Regniq; totius Principem Tutelarem Stanislaum Kostkam, Angelum planè Custodem Poloniæ, poloniæ simul Angelum pacis, ad apothefis ejus executionem feliciter terminandam, Tuo quoque liberalissimo sanctito tueri certaveras; utque omni impensâ pacem publicam, ita non minùs ejusdem Beati Tutelaris Poloni sacros honores promovere intenderas minime ignarus Propheticum veluti oraculum vel maxime in Roxolanis Lechiæ Provinciis haberi agnitum fere etiam Romæ, quod scilicet tandiu perfectâ stabiliquè pace non potietur Polonia, donec in effectu Canonizationi B. Stanislaus Kostkæ Coronis imponatur. Cujus ipsius in sacra hoc B. REGIS hodierni panegyri, ad Coronam ejusdem fit mentio; fit mentio simul Thaumaturgæ illius, Tuæque nominatim, nulli satis pretio comparandæ virtutis; quæ ut in B. Stanislao ita in Te altero plane Magno Stanislao, etiam hoc corruptissimò æque ac corruptore sæculo ad prodigium eminet? ut utrique Stanislao sacrum illud ex merito inibi accomodetur elogium. Post aurum non abiit, fêcit mirabilia in vita sua; quis est hic? & laudabimus, & laudamus, eum Ita Beati REGIS Beatique simul in parte Stanislai panegyris, Tibi quoque Mecænatum Pientissime, prodigioso pæne ac prodigo opum æque ac honorum contemptori communis est & eadem. Præter infinitos demum, quibus Societatem nostram cumulare non cessas favores, insinuatam Collegii Cremenecensis-Crasnostaviensis Stanislavoviensis approbationem, (utinam Te

Illustrissimus, ubiq; in omni foro in omni functione publica ad prodigium planè & admirationem extraneorū Principum, Constantissimus munerū operūq; Contemptor, Serenissimusq; pro Tribunali corruptorū muneribus vel Judicū vindex; Planè ex-

Mare-

13

*Mareschalco, post biennium concludendam) Tuo debemus Mu-
neri. Evolve Domorum nostrarum historias, ubique oberatam
Nomini Tuo Societatem leges. Quare multiplicem hanc
Summorumque (iamque vel eo ipso Tuam) Coronam titulò
etiam tam multiplicis gratitudinis, (quæ & publica, Sere-
nissimi Regis Regnique totius Sancitò, Tibi decernitur;) vel à
privato ignotoque nomine admitte: antequam virtutes Tuas
Polonia, vel Polus (quod post sera non nisi secula felicitas no-
stra optare potest) merita, qui solus illis sufficit, coronabit.*

plo B. Stani-
slai Kostkæ,
(cujus Ca-
nonizatio-
nis Coronâ
assignatâ li-
beralissimâ
de cem mil-
liù impensâ
promove-
rat,) post
aurum non
abiit etc.

Ita precatur

Illustrissimæ ac Excellentissimæ
Dominationis Tuæ

Submississimus Servus
J. G. S. J.

Simile est Regnum celorum homini Regi, qui fecit nuptias filio suo. Math 22. Beati quos invenerit Dominus vigilantes: Amen dico vobis quod faciet illos discumbere; & transiens ministrabit illis. LUC 12 Ab initio mecum estis. Joannis 16.

Podobne jest Krolestwo Niebieskie człowiekowi Krolowi ktory sprawil wesele synowi swojemu *Math. 22* Błogosławieni ktorych Pan znajduie czuiących, zápráwdę powiadam wám, że ich przy stole swoim zásadzi, á przechodząc służyć im będzie. *Luc. 12* Od początku zemną iesteście. *Ioan 16*

Słowa są z troistej Ewangelij *S.* oraz przypadaiącey ná náyprzewszą dzisieyszą Uroczystość, Wielkiego pod troidkim Imieniem slugi Páńskiego, nowo Błogosławionego IANA FRANCISZKA REGIS, Wyznawcy y Káplána Zákonu mego: Pierwsze słowá z Niedzielney teraznieyszey Ewangelij drugie z Ewangelij naznaczoney ná sáme pomienioną Uroczystość: trzecie z Ewangelij przypadaiącey, y przedtym w Rzym-skim Watykanie, ná te sáme Niedziele przedświąteczną, w ktora tam náprzod te Uroczystość obchodzono; tu dziś w ná-szym Krolestwie, intro pospolicie w nászych Kościołách, przez całą Koronę Polską, ná solenne dziekczynienie przy Woty-wie o TROYCY Przenayswiętszey zá zwycięstwo otrzymane, od nieśmiertelney pámieci Krola Zygmunta III. Fundatora tutecznego Wátýkanu nášego, Fundatora oraz solenney dzi-sieyszey tu do tegoż Kościoła. ná toż Dziekczynienie, ze wszy-stkich inszych Bázylík, Processyi.

Przy pierwszym zaraz Kaznodziey-skim tu słowie, od stolicy Apostolskiej pozwolonym, ná wysławienie Nowo Błogosławionego IANA FRANCISZKA REGISA iako wielkiego zelanta chwály Bo-skiej, wielkiego po siedmkroc ná jeden dzień Kaznodziei, częstokroć aż do u-stánia tchu; że go nieráz zemdlonego wynosić z ámbony y z Kościoła potrzebá było, ktory do po-

dziwienia potym wszystkich medyków, y wdzień nawet śmiertelney iuz choroby swoiey, przy całodziennym oraz słuchaniu spowiedzi w dzień Narodzenia, Pańskiego y nayspierwszego koronata Szczepana S. sześć razy do ludu kazal, poty; az dech y sily cale ustały: ktorego procz trzynastoletniego między grubym ludem Apostolstwa, cale oraz życie, Ewangelia nieiako było; wyczytać ja było z niego. Co tam o Hieronimie Swietym ktoś powiedział, *Vita ejus continuum fuit Evangelium*: cala sie prawie na iego wysławienie wysypuie Ewangelia S. iak gwałtowną przedtym przytrzymaną tamą. Nie iedno thema, nie iedne incepte do pochwał iego daie; właśnie iakby nie iedna ale wieloraka była ta, która teraz zaczynamy Uroczystość. Tak iest G. S. Wielką y wieloraką iest która teraz solennizować zaczynamy pierwszą B. IANA FRANCISZKA REGISA uroczystość, ktorey Bog wieczey rowney dożyjemy. Iego to prawie uroczystość, iego pompa wesola, krolewskiego iego imienia godna, która iu trzeczszą Niedzielną (ba iuz y dzisieysza Ewangelia opisuje) *Simile est regnum caelorum homini Regi, qui fecit nuptias filio suo* albo *filio Regis*, iako czyta Origenes. Podobne iest krolestwo niebieskie krolowi, który sprawil wesele synowi swemu, albo z łacińska przy teraznieyszey Uroczystości B. REGISA mowiac, sprawil wesele REGISOWI swemu; wszak y u niego *Regalis origo*. Przeswietny Dom iego prawie *Regia solis*, prawie Dom krolewski; *Domus Regiorum*, iako go historyk zowie, od krolewskiego imienia swoy poczatek prowadzi y on *Filius Regis*, nie tylko wielkiego y Przeswietnego REGISA Rodzica swego ale y Krola oraz Niebieskiego, prawie godnym byl Synem łaski poświęcaiacey na Chrście S. wziętey która nas synami Boskimi do korony wiekuiſtey czyni, nigdy nie tracac, iako świadczy historya Swietego życia iego. *Simile est regnum caelorum homini Regi, qui fecit nuptias filio suo Regis*. Krolewska zaprawde z Niebieska złączona, albo do allegoryi teyze Ewangelij mowiac, z Niebieska ozeniona pompa, *fecit nuptias filio Regis*: która wielkiemu, z Przeswietnych REGISOW REGISOWI, nowemu publicznie do nayszyſzey Swietych Pańskich korony Elektowi, od Naywyszego Biskupa promulgowanemu, na Jego koronacya na przod Rzymskie *Triregium*, potym wszystkie krolestwa dobrze Chrześcijańskie, szczegulnie naybardziej Chrześcijańska koroną Francuską to iest (stylem W. naszego Historyka) szcześliwą niezliczonych prawie cnotą y zacnością ludzi wielkich Matką, a oyczyzną Jego, iako swoiey krwi y ozdobie

133 *Hyacinthus*

Bonetus

17
 bie; teraz y w koronie Polskiej, (krom infzych po wfty
 stkich Swiatyniach naszym) tu przy Watykanie naszym tu-
 tecznym, krolewskie prawie Kaplaniſtwa z Serafickim niebem
 złączone, a pryncypalnie, co u mnie *Caput & summa rei*,
 Jáśnie Oſwiecona Głowa, Głowa prawie Infulatów, przy
 Książęcym iak Apostolskim Mieczu, y Watykańskiego troi-
 koronnego Triregium godną, y owfzem trzy Jáśnie Wiel-
 możnie Przeſwietne korony iuz właſnie tu piáſtuiaca; przy
 tym Przeſwietná tutečná korony Polskiej Metropolia, o-
 raz Swiétá Krolowy Niebieskiej y Polskiej kongregacyá,
 przy Swietych y wesołych ogniách, Herbowná swojá iak try-
 umfalná Bráma dziś nam wprowadzaiac, ſolennie y z weſe-
 lem poſpolitym ſprawuie: *Simile est regnum caelorum homini*
Regi, qui fecit nuptias filio suo, filio Regis. Lecz máło na tey
 iedney wielkiemu REGISOWI Uroczyſtoſci; máło y na ták ſo-
 lenney miedzy SS. Páńskich Introdukcyi: iak życie Jego u-
 ſtawicznym było ſwietym zwycieſtwem, to ſamego ſiebie,
 to złych o ſobie opinii, to nie zliczonych przeciwnoſci; iá-
 ko mu y Naywyſzzy Biskup przyznáwá: że niezwyćiezona
 cierpliwoſciá ozdobiony; iz mowić ſię y o nim moze, co o
 kim infzym litera S. mowi, *Dominus DEVS cum eo est, &*
clangor victoriae Regis in illo; tak oraz dziś przy ſolenney tu
 Proceſſyi, uroczyſty feſt dziekczynienia, y zá te Jego zwy-
 cieſtwá y zá Beatyfikacyá oraz odprawuie; oraz mu try-
 umf ſolenney, zá ták wielkie iego ſprawuie zwycieſtwá,
 y owfzem ſam Pan ſprawuie, w Namieſtnikach ſwoich na-
 wet mu uſługuiac; iako przyrzekł w záložonych odemnie
 ſłowach, *Beati quos invenerit Dominus vigilantes; Amen dico*
vobis quòd faciet illos discumbere, & transiens ministrabit illis.
 Przy wesołey dziś Jego miedzy Swietych Páńskich, w pier-
 wſzá właſnie iegoz wigiliá introdukcyi, *Beati quos invenerit*
Dominus vigilantes, chodzi ſam Chryſtus pilno koło niego;
 y nie iako Proceſſyá Swiéta czyni, iemuż uſługuiac y wam
 Godni Sluchacze, incepte do S. Proceſſyi y przyſługi iego
 daiac, *Transiens ministrabit illis:* Záſadzá go miedzy ſwieta-
 mi domownikami ſwemi ná oltárzu; *Faciet illos discumbere;*
 czego przy *secundam y tertiam vigiliam* tamze w Ewangelij
 nie czytamy. Ale gdy ia dopiero coſ zaczynam mowić o
 Nowo Błogoſławionym JANIE FRANCISZKU REGIS ledwie przy
 pierwfzey iego wigilij, Błogoſławione iego tytuły námie-
 niám, ktore tak liczne in *plurali* dáie mu Ewangelia S. iákby
 to w nim iednym wielu oraz były tytuły y pochwały: *Beati*
quos invenerit Dominus vigilantes: áz mnie tudziez ſame tez

Stemma
Celſſimi
Principis
Episcopi
Cracovien
ſis hoc actu
ſolennia
peragentis
Caput cum
Gladio.

Illuſtriſſimi
Capituli Cra
coviensis af
ſiſtentis
eidem ſo-
lennitati,
tres Co-
rona

Luc 12

założone słowa. *Amen* zakładaia; kończyć nieiako przy fa-
 mym początku, przy pierwszym tegoz wielkiego tu między
 Świętymi Pańskimi Gością, powitaniu, y konkludować kaza
amen dico vobis. A to iako? wiem, że to słowo *amen* nie tyl-
 ko znaczy koniec y konkluzya, ale też w Ewangelij S. ie-
 dnoż to, co zaprawdę. Y zaprawdę, przy pierwszym zaraz po-
 czątku wysławiania Nowo Błogosławionego REGISA, przy pier-
 wszym Jego między Świętymi Pańskimi powitaniu, y owżem
 miasto powitania zarazby konkludować, *amen* powiedzieć,
 pożegnać się zaraz z mową y wymową wszelką! *amen dico*
vobis. Jak owo więc kaptani przy introicie albo weściu do
 Ołtarza, gdzie *Sanctum Sanctorum*, y Świętymi Pańskimi do
 ołtarza, przy solennym ingressie swoim wstepujących repre-
 zentujemy, mowiąc *Introibo ad altare DEI* wnide, a *intro*, we-
 wnątrz wnide do ołtarza Pańskiego; zegnamy się zaraz to
 mowiąc, niby się dziwuiąc: tak zegnać się tu zpodziwieniem
 tylko, przytym Świętym do ołtarza Pańskiego introicie B.
 REGISA mego, przy publicznym Jego między Świętymi Pań-
 skimi ingressie, przy pierwszym między Świętymi Pańskimi
 powitaniu, ledwie co przezegnawszy się na zaczęcie kaza-
 nia, pożegnać się z godną Jego pochwałą y wszelką wymową:
Beati quos in venerit Dominus vigilantes; amen dico vobis. A-
men. Iednoż co koniec, konkluzya, a oraz co zaprawdę w
 Ewangelij S. Nicchże y u mnie, zaprawdę iak Theologiczna
 konkluzya, *in primis principis* oraz na máxymach Boskich
 ufundowaná, teraz będzie, w pierwszym tym niegodnym
 dzisieyszego Nowo Błogosławionego, nie tak Pánegiryku,
 iak historycznym ogłoszeniu, że Nowo Błogosławiony JAN
 FRANCISZEK REGIS przy pierwszej swojej Świętej wigilij, przy
 odebrányim tytule *Beati*, przy pierwszej Inaugurácii swojej,
 wielu y naywyższych w sobie zamyká y konkluduje, *Beati*
quos invenerit Dominus vigilantes, amen dico vobis; przy pier-
 wszych Świętymi Jego początkách, mowić do niego sám
 CHRYSZTUS; iako do wielu *in plurali* może, *ab initio mecum e-*
stis; przy Nowo Błogosławionym IANIE FRANCIZSKU REGISIE,
 między Świętymi Pańskimi zawitanym, Niebieskie gody,
 chwalebne y naywyższe mają złączenie, *Simile est regnum*
caelorum homini Regi, qui fecit nuptias filio suo: Słowem zam-
 knę y skonkluduje; Przy pierwszej inaugurácii B. IANA
 FRANCISZKA REGISA, iest wielu oraz y Naywyższych Koro-
 ná albo Konkluzya. Tego dilszym dyskursiem dowieść ze-
 chę, na wieklszą Naywyższego Krola krolow chwałę, za
 błogosławienstwem Twoim *Corona Regia* iako cie nazywá
 Epi-

Orat. de
 laud. Deip.
 Init. lau-
 dat B. V.

19

Epifaniusz, oraz *Corona Sanctorum omnium*, iako cie tytułue
 Efrem S. Niepokalanie poczetá PANNÓ Y MATKO BOSKA,
 MATKO y oraz B. dzisieyszego REGISA; kory cie za Mat-
 kę ząwsze miał y czcił od dzieciństwa swego, obraz Twoy
 na sobie, iako szczegulnie kochájący Syn ząwsze piasłuiac
 w Twoie Niepokálane Poczecie, poczawszy życie swoje zá-
 konne, nie inaczey y po smierci spoczywác chciał, tylko pod
 obrazem y oltárzem Twoim który wszystko sie prawie roz-
 pływáł, gdy o Tobie mówił; ktorego kázáń, codzienny, y
 naymilszy był argument, nábozeństwo ku Tobie y sposób
 czci Twoiey szczegulney. Pobłogosłáw y Ty Sam wielki
 tu dzisieyszzy miedzy Swietemi Páńskimi Gościu, B. IANIE
 FRANCISZKU REGISIE, ktorego tu teraz w tey Swiatyni Páńskiej
 w tym oltárzu Twoim, znizonemi głowami, y cálemi ser-
 cámi tak witámy; iako tam W. Ludwiká Francuskiego
 krolá swego, Páryżanie niegdy witáli, ofiaruiac mu tak mi-
 sternie wyrobioná liliá ze gdy iá wreke swoje wziął, wszyst-
 kie głowy y sercá liliowe nisko sie iemuż skłaniały: pobłog-
 osłáw cudny niegdy Káznodzieio y Káplanie, któryś y
 ptzedtym od młodości swojey zwykł sie był goráco y tros-
 kliwie modlic, áby káznodzieie iák z naywiększá żarliwością
 y sukcessem dużnym kázáli; y sam potym nie tylko orato-
 ryi ucząc, wymownym oraz y dzielnym byles Apostolem;
 ále y ząwsze zwykles kázác dzielnością wszelki przemyśl
 ludzki przechodzácá, á włásnie y w wspaniałym Piotra S. Ko-
 ściela Anicyiskim, trzemá słowami y owszem słowem ie-
 dnym, y przeciw zástárzáłym złościom, często więcej doká-
 zując, niż inni káznodzieie naydluzszą perswázýa, wszystkimi
 adhortacyami swemi; zá ktorego láska, y niemi przed-
 tym, cudownie y cudnie prawie ná pochwałę Twoie mówili.
 Pobłogosłáw niezdolnemu do Twoich pochwał ięzykowi;
 áby, iakoś iest *Vaticano oraculo* Błogosłáwiony; tak ábyś y
 niegodnemi teraz usty, (które cie pierwszy ráz tu na tym
 Wátýkanie naszym wysłáwiác záczynaiá) błogo, to iest
 dobrze, szczęśliwie był sławiony. Otęc pierwszá láskę tu
 teraz suplikuiac, niech mi sie mowic godzi, iako do Oycá
 Swietego; (wszak Cie y zá żywotá Oycem Swietym tytuło-
 wáno y *Sanctissimum* zwano, iako y w Procesie przyznaia
Sanctissimus Religiosus semper habitus:) *benedicite Beatissime*
Pater.

Orat. de-
 laud.
 Deip:
 Init. lau-
 dat B.V.

Precess.
 Beatifi-
 cationis
 de virtu-
 tibus he-
 roicis tam
 Theologi-
 cis. quam
 Cardina-
 libus

Mogł bym wprawdzie przy pierwszym zwlászczá Błogosłá-
 wionego mego dzisieyszego miedzy Swietemi Páńskimi po-
 witaniu, pierwsze dáć lemu mieysce, iako Gościowi, prym mu

teraz przypisać przed BOGIEM, u którego y *novissimi primi* ci
 zwłaszcza ; ktorzy się sami usilnym ponizeniem swoim osta-
 tniemi czynią : moglbym zgodnie do godney Audytora te-
 raz mego korony mowiac, przy dzisiejszym S. Vice--Reiu
 Franciszku Borgiaszu, ktoregośmy tu rano Uroczystość od-
 prawowali ; iako nam krolow y obierac y koronowac wol-
 no, iezelismy iuz nazbyt nie przebrali, kilku razem obrawszy,
 a dopierosz miło wspomniec Iana Krola Imię, o gdyby się go-
 dziło *resodere* choć nie *Antigonum!* moglbym mowie słu-
 sznie terażniejszego B. IANA FRANCISZKA REGISA,
pleno jure zupełnym y wszelkim prawem, Regem, korona-
 tem, między Błogosławionymi Pańskimi promulgować, Ie-
 go tu natosż mieysce wprowadzaiac, y koronacya Iego przed
 oczy wystawuiac, iako tu wtey Prześwietney Metropolii,
 gdzie krolow y na mieyscu Swietym chowaią, tamże w pro-
 wadzaią y koronuią ; a właśnie y koronuią oraz y na miey-
 sce Swiete w prowadzaią, według zwyczaiu naszego koronne-
 go. Ale żebym nie zdał się bydz *pro domo mea orator*, al-
 bo żeby snac kogo uszy nie zabolaly, slyszac, że Iezuicie choc
 Swietego przenoszą nad kogo : nie daie B. memu REGISOWI
 prymu y pierwszego mieysca, pierwszego tytułu, iako y o-
 statni rzeczą sama lubo nayspierwszy co do czasu na tym
 mieyscu, Iegoż Panegirysta niegodny; ktory dla tego tylko tu
 teraz iestem pierwszym, zem innym wszystkim następuia-
 cym ustapic powinien, w rzeczy samey *Primus novissimus*,
 wielkim inszym tudziez następuiacym tegoż B. REGISA
 Panegirystom, zostawuię te Iego Prelacya, albo *Prioritatem*
 nad kim innym : mnie dosyc na tym, coby mi samo tu kto
 zarzucic mogli, że B. REGIS, ostatni to między Błogosła-
 wionemi Pańskimi, koniec tym czasem albo *extremitas*
 Swietych Pańskich ; dosyc mi mowie na tym : z czego same-
 go zalożoną prawde wywodze, że Nowo Błogosławiony IAN
 FRANCISZEK REGIS, iako ostatnia Swietych Pańskich
clausula, wielu ich y Naywyższych, y owzem wszystkich so-
 ba y w sobie zamyka y konkluduię, iako koniec ich tym
 czasem y *extremitas*, iest prawie ich że korona, wszak y wedle pos-
 politego przyslowia, *finis coronat*, a zatym przy pierwiezy
 Iego Inauguracyi, iest wielu oraz y Naywyższych korona,
 albo konkluzya.

In Corona
 tione Re-
 gum Polo-
 nia Ante-
 sessor sepe-
 litur simul
 et successor
 pedes ducitur
 in Rupella
 Craciam

Ale obaczmy to dowodnie tak w Swietym Iego zyciu, ia-
 ko w pismie Bozym. Ia tu w iednym moim B. REGISIE
 wielu y Naywyższych iak w koronie konkluduię : a tam ktoś
 przez ukoronowanego Proroka Xiazęce bramy, Pańskie po-
 dwoie

dwoie, a właśnie podwoie, bo podwoyne na niezwyčajnie chwalebny ingres otwierac czy wystawiac: kaze *Attollite portas principes vestras, & elevamini portae aeternales, & introibit Rex glorie.* Wiem dobrze że to tu ukoronowany Prorok samego krola krolow CHRYSTUSA chwałę Niebieska publicznie przy Wniebostapieniu swoim odbieraiacego ingres tryumfalny opisał; iego to własny iest tytuł *Regis glorie*, atoli y B. dzisieyszemu REGIS, chwałę także Swiętych Páńskich przed całym światem teraz odbieraiacemu, przy solennym iego między Swiętych Páńskich ingresie toz przyczytac moge, wżak y on iako nierozdzielny *Socius IESV*, y chwałę Swiętych Páńskich tu na ziemi nie inaczey odbiera, tylko z samym prawie oraz CHRYSTUSEM, tudzież przy Wniebowstapieniu, Páńskim pierwszy swoy między Swiętych Páńskich solenny ingres w Rzymie odprawuiac. Ba y tenże Psalmista S. iákby to samo prorockim okiem przewidział y chciał wyrazic; prawie o iego tymże chwalebnym ingresie złączonym z ingressiem samego B O G A naszego, uwielbionego CHRYSTUSA, mowi; łączy z sobą obadwa te solenne do Swiętych Páńskich ingressy, mowiac: *Vide-*

runt ingressus tuos DEVS, ingressus Dei mei, Regis mei, qui est in Sancto. Iákby tryumf y ingres do chwały Boga Chrystusa naszego, był tryumfem B. REGISA mego; albo tryumf y ingres B. REGISA, tryumfem Boskim Chrystusowym. Y lubo mogłby kto zarzucić, że to niemoze się rozumiec o B. dzisieyszym REGIS, iáko Błogosławionym dopiero, iezcze nie Swiętym; á tu w psalmie zda się byc mowa o tym, który zostaie w Swiętym y Swiętym. *Ingressus Regis mei qui est in Sancto*; a Swiętym *sinè addito diminuyente*; (iáko w wyższych szkołach mowia) bez wszelkiego przydatku, któryby tegoż tytułu umnieyszał; boć często y te przydatki, tytułow umnieyszaia iáko ten tytuł bez przydatku samemu CHRYSTUSOWI daie Anioł mowiacdo najswiętszey Matki. *Quod nascetur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei.* Na co miiodopłynny Doktor: *Attende ad quid ita simpliciter sanctum & absque additamento dixerit, si diceret sancta caro, sanctus homo, vel Sanctus infans, quidquid tale poneret, parū sibi dixisse videretur, posuit ergo indefinitè Sanctum.* Patrz prawi na co tak po prostu Swiętym y bez przydatku, Anioł Syna Boskiego nazwał; gdyby był rzekł, Swięte ciało, święty człowiek, albo święte niemowlę, cokolwiekby takiego położył, mnieybyto wszystko było, nazwał tedy bez przydatku, bez umnieyszenia uniwersalnie Swiętym, *quod*

Psal. 23

Psal 67.

S. Bernhom 4 de Adventu Domini

nascetur Sanctum. Atoli iay z tego samego wywodze com powiedział; y mowie że lubo *nemo in vita beatus*, y sam nawet *Beatissimus*, nikt zgoła za żywota nie błogosławiony; y po śmierci choc Świętey drogiey przed obliczem Páńskim nie lekkim się kosztem tego tytułu *Beati* doczeká: przecież każdy za żywota swego, infzym cale, infzym od S. ceremonij trybem przed Beatyfikacyą swoią powinień bydz za żywota swego, bo w żywoćie swoim, świętym. Takim był B. dzisieyszy REGIS, o którym świadcza; że *statim ab obitu memoria eius fuit in benedictione & vita in opinione sanctitatis*, Iescze za żywota, y w całym żywoćie swoim święty ze iáko Chrystusowi Panu ten tytuł świętego, dano z Ducha Bozego bez wszelkiego przydatku, bez umnieyszenia; tak go y iemu dawali, á ci dawali, ktorych głos zá głos Boski stanie *vox populi vox DEI*. Spoyrzyćie w święty żywot iego; á obaczyćie że go tak pospolicie lud wश्यtek, kolo ktorego apostołowal, Świętym y bez wszelkiego przydatku, bez zadnego infzego dodanego imienia na zywał; y każdy się z tego tak uniwersalnego tytułu domyślił zaráz; że to nie o kim innym była mowa, tylko o B. JANIE FRANCISZKU REGISIE. Nie z przydatkiem tylko iakim iednego iakiego Świętego, naprzykład S. IANEM S. FRANCISZKIEM S. REGISEM álbo S. Káplánem, chocby y to dość wielká była; ale go poprostu Świętym generalnie *sinè addito diminuyente* nazywano; a tym samym wyrazono; że ieden B. IAN FRANCISZEK REGIS wielu Świętych tytuły y owszem wश्यtkich w sobie zawierał y konkludował. Iákby był *Sanctus Sanctorum*, przykładem CHRYSTUSA P. taki mu generalny tytuł *Sancti*, Świętego bez przydatku, iáko y CHRYSTUSOWI dawano. Nie pospolity y ten B. REGISA iedenze co y CHRYSTUSA P. tytuł; że go pospolicie Oycem ubogich nazywano, ale nie tak; iák owo temi czasy nastali u nas Fundatorowie szpitalow; co to przyczyniaią ubogich przez extorsye swoje przyczyniaią tym samym szpitalow, ktorzy zá ráką swoię szpitalow fundacya, u Łazarzow samych po śmierci całą wieczność mendykować będą, á miłosierdzia nigdy nie wyżebrza. B. REGISA dzisieyszego, ubostwo y wszelká nędza, prawie Oycem zawsze y wszędzie znała. Była osoba iedna, wprzod prawie trup, niż umarła; do ktorey nikt y zdaleka przystąpić nie śmiał: dosyć REGISOWI o tym wiedzieć; służy iey wiernie, aż do śmierci, niewypowiedzianym miłosierdziem. Patronem nawet y opiekunem ubostwa w sprawach do sądu należących; w czym kiedy mu raz zadadza, że nie iego rzecz w te się sprawy wdawać; arcymadrze odpo-

23.

wie. Zaprawdę nie ludzká to prawi, ale samego BOGA, Oycę ubogich spráwa, Święta właśnie rzecz wedle owego dawnego mądrych sentymentu, *Res est sacra miser*, ubogi rzecz to prawie Boská, u BOGA samego respekt swoy osobliwy y imię od niego máiac. Zgoła iako w uboſtwie swoim zakonnym, tak w ubogich wszystkich, ſzczegulnie ſię kochał; nędzom ich y wszelakim potrzebom dziwnemi przemyſłami S. y rozlicznemi oraz uſługami, prawie ſię moltiplikuiac, zabięgał. Czytayıe G. S. w Świętym żywoćie iego, á nauczyćie ſię dziwnie y ſwiatobliwie przemyſlnego ku nędzy ludzkiey miłofierdzia, zwiáſzczá ktorzy do tego nie tylko z miłofći Chrzeſćciańskiey ale y zſprawiedliwoſći ſamey albo urzędu publicznego, obligacyą mácie, przeczytáicie tam; iáko iálmuzne zboża dla ubogich od ſiebie wyzebrana, ktorą miał po ſkrzyniach w rożnych mieyſkich domach zložoną, gdy wiecsey widział potrzeby w uboſtwie, niź miłofierdzia w możnieyſzych, przez iawny cud nieraz rozmnożył wzorem Świętego Tomáſza *de villa nova*, y rożnych innych SS. iálmuzników; y owſzem wzorem CHRYSZTUSOWYM, z niebem oraz, albo zarowno, albo alternatą uboſtwu prowiduiac; że ieſzcze zboże owo przepelniało mieyſce ſwoie; właśnie iák P. IEZUS cudownie tak rozmnożył chleb dla íáknących, że ieſzcze pozostałe odrobiny przewyſzły opatrzone ſuplement, *ſuperaverunt fragmenta*. A przy tym B. moy REGIS, y ſiebie nieiáko na wielu, y wielkich SS. Pańskich moltiplikował, wielu w ſobie y naywyſzzych SS. iálmuzników zawieraiac y konkluduiac O nim tu prawie iáko wielu oraz mowić moge z Pſalmiſtą: *A fructu frumenti vini & olei sui multiplicati sunt*. Moltiplikował ſię prawie y w rożnych inſzych osobach, ktorych do tegoż miłofierdzia to namowa y wyzebraniem swoim, to S. inſtytucyą przywiódł trzydzieſći doſtatnich Matron do tegoż; że codzien alternatą żywiły więźniow, y inſzych nędzarzow. Y wielkaż rzecz Moſćiwe Panie; dwanaſćie razy wrok ta S. alternata przypadła, á cała ſzczeſliwa wiecznoſć czekała, y czeka za to! wymyſlił nad to ſzczegulnie y załožyl w Anicium y Monſpelium miáſtach kroleſtwa ſwego Francuſkiego, ſwięte prawie zgrómadzenie z nayprzednieyſzych y naybogáćſzych Pań tamecznych, ktoreby o chorych, y o wszelkiey nędzy ludzkiey, osobliwie o wſtydzających ſię zebrać, ſzczegulne ſtaranie miały, ſzpitala koleyną prowidowały y wizytowały. O Święte takie wizyty! bodayıe ſię y w koronie Polſkiey między Pańſtwem naszym ſwiećily! mnieyby nas pewnie publicznymi plagami

Proceſſy
Beatifi:
Pſal. 128

Ioan 6

Boe nawiedzał. Święte to tam zgromadzenie już teraz na
 wielu mieysc rozniešione, *Matronas misericordiae*, Matrona-
 mi miłosiernymi tam zowią, iako to nabożne ſtworzenie wie-
 cey przecię zwykło mieć inklinacyi do miłosierdzia, niż fa-
 mi mościwi albo y miłościwi y aż nazbyt miłościwi Panowie.
 Dla czego gdzie ſam nie mogł, zażywał nabożney płci do
 pobożnych y miłosiernych uczynkow, Mamy *Eccli 44. viros*
miseri cordiae; mamy y w oczach, w żywym S. przykładzie co-
 dziennym prawie *virum misericordiae*, wielkiego, REGISOWYM
 właſnie trybem, y pod iegoż imieniem, lecz świętą Prałac-
 ką cnotą IANA Ialmużnika: uchoway Boże otym y námieniać
 takby to świętą iego modeſtyą, wzorem Błogoſławionego
 REGISA, okrutnie raziło; iak inſzych naycieższa kalumnia.
 Niechże tedy tak chwalebne akcye po ſtokroć tyſiecy dla
 BOGA ſypiaće niech tym czaſem przed świętych Pańskich chwa-
 łą, zoſtaią tym chwalebniey w obłoczku świętey modeſtyi, zpo-
 chwałami Wielkiego Arcykąplána *Eccli 50 quasi Arcus in-*
ter nebulas gloriae. Przy tak rozliczney nędzy ludzkiey teraz w
 koronie naſzey, á wieleż by ſię też proſze mogło nazwać
matronas misericordiae? wiele matron miłosiernych? Ale niech
 ktorzy chcą, liczą, zwaſzcza potrzebni, ubodzy, nędzarze,
pauperis est numerare; liczyć będzie pewnie y B. REGIS do
 korony: mnie doſyć tym czaſem na tym; że ſię on w tak
 wielu oſobach multiplykuiać, y po ſmierci nawet ſwoiey, wie-
 lu w ſobie y naywyższych Świętych ialmużnikow zamknał:
A fructu frumenti, vini & olei multiplicati sunt. Tak B.
 REGIS dziſieyſzy, tytułem ſamego CHRYSUSA P. był prawie Oy-
 cem ubogich. Przy narodzeniu ſwoim CHRYSUS nie má
 mieyſca gdzie indziej y w poſpolitey goſpodzie; *Non erat*
ei locus in diverſorio nie má B. REGIS z oſobliwego dopuſzczenia
 Boſkiego inſzey goſpody, przy narodzeniu iego tudzież naſte-
 puiaćym, idąc na Apoſtolskie prace; aż tam ſpocząć mu-
 ſiał; gdzie mieyſce nie było ſpoſobne na przyięcie inſzych
 goſci, tylko deſzczow y wiatrow zewſzad przechodzacych;
 co ſmiertelney choroby było okázya, bardziej troſkliwemu
 o cudze zbawienie niż o ſwoie z drowie. Nie proſta ieſzcze
 y owozem ſolenna CHRYSUSA P. w Ewangelij pochwała; że
 ſię proſtactwo, poſpolſtvo do niego garnało, y on dopro-
 ſtactwa z kázaniami y pracami ſwemi zbawiennymi, *ſecutae*
sunt eum turbae, nić mu zwyczajnieyſzego nie było, iako do
 poſpolſtwa, proſtactwa, y uboſtwa kazać, zoſtawił inſzym
 ſzlachetnieyſzego Pańskiego Audytora. Przed Herodem kro-
 lem y ſłowa mowić niechciał, inſzym mowiać onim *dicite*
vulpi

Mar. 4

Luce. 13

25

vulpi illi, mowcie lisowi temu, a o sobie, *oves vocem meam audient*, owieczki sluchac mie beda; iakby mowil; kazcie wy sobie do Panskich lisow, ryliow, sobolow, *dicite vulpi*, ia do chlopskich prostych baranow do wieyskich owieczek kazać bede, *Oves vocem meam audient*. Takie bylo kaznodziejstwo Chrystusowe, tak, ze na pokazanie poslancom Ianowym, iz byl prawdziwym Synem Boskim to samo miedzy infzemi za dowod CRYSTUS daie; *Pauperes evangelizantur*, Mat. 11 ze ubostwu Ewangelia opowiada. Takie prawie y B. moiego REGISA kaznodziejstwo: uciekaiac ten nie tylko Ociec ale y Apostol prawie ubostwa, przed plauzami, akceptacyami, respektami Panskimi, a wiedzac oraz, ze przy wyzszej Fortunie, iako cnoty piekniey sie wydaia, tak niecnoty bardziej gore biora, iz tam y przy wiekszej pracy Apostolskiej, mniej pozytku duznego bywa; ba y sila tam z tey pracy w Apostolstwie Panskim, kwitami prozney chwaly albo ludzkiej wzietosci BOG czestokroć wytraci, ze sie za nie odebrało, *quid pro quo, receperunt mercedem suam*; iako tu uwaza y Wielki wszelka zacnościa tuteczny B. REGISA Historyk nasz Polski, dla tego lubo y w miastach nie tylko kazacego ale y katechizuiacego REGISA, z taka frekwencya sluchano, iako wiec sluchaią nayslawnieyszego iakiego kaznodziei, przy solennym feście, ktory iego katechizm zawsze koło piaciu tyficy audytorów miewal, z takim zaś bywal plauzem, y pozytkiem, ze ledwie wierzyć podobna; iako swiadcza w processie Beatyfikacyi, lubo y do naygodnieyszego Audytorów, gdy mu kazano, godnie y arcyozdobnie arcy wielkim wszystkim plauzem kazał, tak ze znaczni ludzie, przez slugi, sobie wczesnie w kosciele dla iego kazania mieysca zastepowali; aby im sie go dostalo, cizby sie obawiaiac; a po iego kazaniu niemogac sie do niego samego docisnac, zwyczajnie konfessyonaly wszystkie napelniali penitenci; ktorych dlugo y z poludnia sluchac bylo potrzeba; samych nawet Pralatow y zakonnych znacznych ludzi niezwyuczayna gdzie indziej ale u niego kazacego zwyczajna byla frekwencya: przeciez nic mu milszego iak do prostych y ubogich ludzi zarliwość swoje apostolska obracac; u nich y codziennym po Chrystusowemu, y po kilka razy na dzien (iakby to nie jeden byl wiedzny REGISIE) bydz kaznodzieia; *oves vocem meam audient*, codziennym oraz y owfzem ustawicznym, nawet idac z iedney missyi na druga (wlasnie S. Viator) bydz spowiednikiem, cale dni cale prawie y nocy na te S. pracą lozac, ledwie czasem go-

dżin dwie dla spoczynku, y to ná twárdey desce dawšzy, ták że zwyczajnie aż w wieczor się tylko, przy codzienney abstynencyi od mięśnych y delikátniejszych potráw, y to dość szczuple, wyzebranemi odrobinámi, nayczęściey iáblkámi (ktore tu nad iáblká krolewskie, lubo zá owe *malogranata super coronam*, nád koronę y ná koronę B. Regisowi stáná) álbo inszemi fruktámi práwie tylko, á naywięcey fruktámi dufz posila. Y owšem co o człowieku powiedziáno *Non in solo pane vivit homo*; to on nad ludzi, práwie záwſze ośámym chlebie y wodzie pości; iáko świádczá w processie. Do ktorego posiłku aż go wyciągáć práwie z kościoła potrzebá, ták mu o nim y mysl częstokróć nie przypádlá przy Swiętych swoich Apostolskich prácach; iákbym rzeczám samá mówił, y tu z Chrystusem, *meus cibus est ut faciam voluntatem ejus qui misit me, ut perficiam opus ejus* Moy pokárm iest wypełnić wolá tego, ktory mię posláł, wyperfekcyonowác skonkludowác, zákończyc zupełnie y ukoronowác dzieło Boskie, *ut perficiã opus ejus*. Y cud to ieden był, że ieden REGIS zwiászczá przy ustáwicznym práwie głódzie y mácerácii swoiey, ták wielu pracom wystarczyć mógł, iákbym wielu w nim było, wšyscy to za cud mieli, iáko mu Proces przyznaie. A y tam miedzy grubym y dzikim wiesniactwem, iák tudzież wieloráká przy REGISIE moim korona? kiedy na kilká tyfięcy liczná, kázacemu záwſze práwie przytomná bylá chciwie słuchájącego Audytora korona, bo zwyczajnie cztery álbo pięć tyfięcy ludzi do niego się zbiegáło; gdzie tylko się obrocił: á obszerné pole álbo gorá zá kościół kázacemu bydz musiáła, kátedra y spowiednica kámięń. Y ná błogosławioney nie iáko koronie y wielorákiey, iuż temu Páńskiemu ubogich káznodziei ięszce żyjacemu nie schodziło; kiedy, co niegdý po kázaniu Chrystusowym, to y po iego ięszce ná ten czás młodego Magistrá kázaniu pewná mátroná uczciwa záwołáła, Błogosławioná zowiac Mátkę; ktorá tákiego Syná urodziła, błogosławioná y siebie same, że go slyszáła kázacego, naybłogosławieńszá się bydz mieniá, gdyby iey się częściey dostało go słucháć. Leczył cudownie choroby kray száty Chrystusowey, leczy y Regisowey száty kray, w iednym kráiu ubogiey iego sukni, cálego práwie kráiu Francuskiego było zdrowie, láty iego same, svięta krádzieża zachowane, nie látáne ále zupełne cále ták wielu dáwały zdrowie, y wystarczyły ubogie iego centony ná niezliczone práwie cudá, o ktorych Historycy. Zleczył cudownie P. JEZUS krwiá płynącą osobę, leczy Wielki ten teráźniejszy

Francuskiego krolestwa Cudotworca. Od konaiacey także ^{Creuxius,} panny kázawszy, iáko y CHRYSTUS precz chálástrze domo- ^{Broaus} wey procz towarzyzá swego, roskáže y chorobie y smierci ^{Nadasi} bliskiey ustapié, y zaráz nagle ustépuie. P. JEZUS zleczy- ^{& ali,} wszy kogo cudownie czéstokróć to ná iego wiáre skládá, mowiac, *fides tua te saluum fecit*: nie inaczey B. REGIS, w ^{Luc 18} niebespiecznych chorobach aby nie iemu, ále wierze y náboženstwu cudzemu, cudá ktore uczynic miał przyznawano zwykł rádzic wprzod votum iákie albo modlitwé do ktorego Swietego, iáko to do S. Ignacego, S. Maurycego, y innych: gdzie mowic się práwie mogło z S. Wenancyuszem Fortunatem. *Sidereí Proceres ad Regis vota frequentes*. Zleczył cudownie P. IEZUS slepego, prochem mu oczy natarczy, Leczy y B. REGIS, prochem od grobu swego wziety, y woczy slepego wrzuconym bez wízelkiego bolu y przykrości: leczono cudownie choroby rozne samym tylko imienia Páńskiego wezwaniem, *In nomine Iesu Christi surge & ambulá, &c.* leczy ich wiele cudownie y samym także imienia REGISOWEGO wezwaniem. Zgoła dobrze Infuláci Francuscy do Oyca S. suplikuiác o B. REGISA Beatifikacyá pisali, że się zdá iz za naszych czasow z grobu X. REGISA powstaia dawne cuda od CHRYSTUSA czynione. *Cæci vident, claudi ambulant surdi audiunt.* á że *pauperes evangelizantur* iuz ten cud, obzeranie był pokázany od samego REGISA w całym zyciu swoim Zápiáklál P. IEZUS nad Ierolimá widzac iey zgube. *Videns civitatem flevit super illam*: y B. moy REGIS nieraz gdy ná ktore mieysce z práca swoia zbáwienná przybydz ná pomoc tudziez nie mogli, zápiáklál ubolewaiác nad strata y szkoda dusz ludzkich Kona P. IEZUS owe słowá do Oyca Przedwiecznego mowiacy *In manus tuas commendo Spiritum meum*: B. REGIS ^{Luc. 23} tez wlasnie słowa S. mowiwszy tudziez zaráz szcześnie koná, zaráz ducha swego, w ręce Boskie oddaie. Tak w Swietych dziełach y ákcyach swoich, práwie Socyuszem Iezusowym; tak z Chrystusem P. symbolizowál; że zgoła iák tam niegdy w Ianie Przesláncu Páńskim Chrystusa upatrowáno; *Messias es tu* y w Chrystusie Iána; iáko y krol, Herod, *Audivit samam Iesu, & ait hic est Ioannes; ipse surrexit á mortuis & virtutes operantur in eo*; ^{Mat. 14} tak w B. IANIE REGISIE Chrystusa P. upatrowac y widziec iáko wzywym iego obrázie możemy. Zawsze on z Bogiem scisle złączony, y owszem pełen BOGA, tak Chrystusa samego w sobie zamknál, y wyrażil; że mógł z Páwlem mowic; *Vivo ego iam non ego vivit* ^{AdGali:2} *vero in me Christus*. Záczyt przy chwalebny B. REGISA

miedzy Swietych Pańskich ingressie, mowic się oraz może, co przy solennym ingressie Pańskim powiedział wyzey Psal-
 mista *Viderunt ingressus tuos DEVS, ingressus Dei mei, Regis mei qui est in Sancto.* Może się słusznie przy oboim tym ingressie Pańskim y Regisowym, tak z sobą złączonym toż mowić; *Attollite portas Principes vestras & elevamini porte aeternales, & introibit Rex gloriae* A do tego słuchaymy, co sam Pan mowi wzywaiąc nas do iednegoż z sobą chwalebneho miedzy Swietych Pańskich ingressu: oto mowi, *Qui vult venire post me, abneget semetipsum & tollat crucem suam quotidie & sequatur me,* iakby mowił, że droga krzyżowā idacy trafi z nim do chwały: ztąd Ascensyā Pańską do chwały wiekuiſtey nieinaczey solennizuiemy, tylko tudziez po krzyżowych dniach; iako ie Polacy zowiemy. Aczyli tey rady Pańskiej niewypelnił Błogosławiony moy JAN REGIS? tak on się cale sam siebie zaparł; tak codziennie włásnie, tak wieloraki y tak ciężki, (iako wolno czytać w żywoćie S.) krzyż swoy ponosił: y owszem y krzyż oraz Pański, iako krzyż włásny wszędzie chętnie y chciwie to przy sercu, tudziez y w sercu piastuie, to iawnie wszystkim, iako zaszczyt swoy prezentuie; wyprzysiągzy się prawie wszelkicy chwały y sławy swoiey, krzyżem się tylko Pańskim zaszczyca y z chwały nawet niebieskicy, pokázawszy się pewney pobożney osobie w nowey Francyi Roku 1675 nie z czym innym się prezentuie, tylko z Krzyżem Pańskim w ręku, czy nie do osobliwey Swietych Pańskich korony? mowiac, sobie rzeczą samą z Apostołem, *Mihi absit gloriari nisi in cruce Domini* mnie uchoway Boże czym innym się zaszczycać y ciężyc, tylko krzyżem Pańskim, uchoway Boże mi bydz y w chwale niebieskicy bez Krzyza mego, bez Krzyza Pańskiego. Tak y przy uniwersalnym wszystkim Elektow Boskich do chwały wiekuiſtey publicznym ingressie nie inszy znak się pokáže, tylko Krzyż Pański. *Hoc signum crucis erit in caelo:* Ten Przeświętny y Prześwięty Herb Elektow Boskich zwycięski znak krzyża Pańskiego, będzie w ten czas ná Niebie nád niebem, nád niebieskim luminarzem á oraz y w niebie, zupełnie z łacinskiego tłumaczac; *Hoc signum crucis erit in caelo.* Wiec kto iuz nieprzyzná że ta *via Regia*, bita drogá krzyżowa, drogá prawie Regisowá, B. Regisowi spolny z Chrystusem P. do publicznego uwielbienia ingres uczynilá tak, że się słusznie y przy chwalebnyim iego miedzy Swietych Pańskich ingressie co przy Chrystusowym, mowiac może *Attollite portas Principes vestras & elevamini porte aeternales & introibit*

Luc. 9.

Bonetus

Ad Gal 6

Offici: Di:
festo S.
Crucis.

29

introibit Rex gloriae. Acz y sam Kościół S. toż mu wyra-
źnie przyczytywá y przyczytywać nam káże, gdy o nim po-
mieniony Psalm z temiż słowy mowić w Officium swoim roz-
kázuie, gdzie Psalmista S. zadawszy sobie pytanie? *Quis a-*
scendet in montem Domini? aut quis stabit in loco sancto ejus?
Kto wstąpi ná Górę Páńską? albo kto stanie ná miejscu S.
odpowiada że *innocens manibus & mundo corde, hic accipiet*
benedictionem a Domino: niewinny w sprawách y afektach swo-
ich, ten odbierze błogosławieństwo od Pana, y przydaie:
haec est generatio quarentium Dominum to jest pokolenie szu-
kájących Pana: y zaraz tudzież mowi wyżej przywiedzione
odemnie słowá; *Attollite portas Principes vestras & elevamini*
portae aeternales, & introibit Rex gloriae: właśnie iákby przy
publicznym wielbieniu B. REGISA w całym życiu swoim prá-
wie rzeczą samá, Innocenciusza *innocens manibus & mundo*
corde, przy pierwszej iego Inauguracyi, ukoronowany Pro-
rok mowił: A kto chwalebna áscensyá mieć będzie przy Go-
rze Páńskiej? że mu sie y samá Naywyższego Pásterza her-
bowna Gora prawie Páńská znizy; álbo kto stanie ná miej-
scu S. ná ołtarzu Páńskim *Quis ascendet in Montem Domini*
aut quis stabit in loco sancto eius? oto ten, co jest cale nie-
winny w sprawach swoich, cale niewinnego serca, ten odbie-
rze Błogosławieństwo Páńskie albo Beátifikacyá, że Błogo-
sławionym od tad będzie, *hic accipiet Benedictionem à Do-*
mino. Więc otworzcie Xiazeta, bramy swoje ná wejście na In-
auguracyá krola chwały; *Attollite portas Principes vestras &*
elevamini portae aeternales; & introibit Rex gloriae. Ale co jest
prosze? że przy iednego B. REGISA, chwalebnym miedzy
Swietych Páńskich wejściu, dopiero mowia *hic accipiet Be-*
nedictionem à Domino ten Błogosławionym zostanie, aż za-
raz przydaia, *haec est generatio quarentium Dominum,* to jest
pokolenie, szukájących Pana. Toto ten ieden Błogosławiony
jest całym pokoleniem szukájących Pana? ieden B. REGIS,
wielu y naywyższych y owszem wszystkich Elektow Boskich w
sobie zamyká y konkluduje; Ták jest G.S. *hic accipiet Benedictio-*
nē haec est generatio quarentium Dominum. Ztąd nie dziwuje sie
y temu, że przy iednego B. REGISA, chwalebnym miedzy
Swietych wejściu, przy pierwszej iego solenney introdukcyi,
nie iedne tylko bramę ale bramy y Xiazęce, liczno iák dla
bardzo wielu znacznych y wielkich iákich gości, albo dla
wielu oraz wysokich koronatow, samym Xiazetom otwierác
czyli ich ieszcze wyżej podnosić w górę y podwyższac czyli
nowe y tryumfalne wystáwiać káże: *Attollite portas Princi-*

pes vestras & elevamini portae aeternales & introibit Rex gloriae
 Czemu? bo Nowo Błogosławiony REGIS przy pierwszej swojej
 Inauguracji do najwyższej Świętych Pańskich korony, wielu
 w sobie y najwyższych zawiera y konkluduje. Przy pier-
 wszej jego Inauguracji, jest wielu oraz y najwyższych koron-
 ną albo konkluzją. A czyli mu tego nieprzyznaie sam
 Najwyższy Biskup szczęśliwie na stolicy Apostolskiej teraz
 siedzący Clemens XI. który go Beatyfikować raczył, za co
 niech iak najdłużej będzie Beatissimus czyli mu mowie nie
 przyznaie? kiedy w modlitwie nad zwyczaj innych Błogo-
 sławionych szczegulney o nim naznaczone y owszem od sie-
 bie złożoney (iako pewny tego jest dowod) wyraził y zam-
 knął rozliczne jego prace, cudowną miłość, niezwyctezoną
 ćierpliwość, y wielorakie przykłady Święte, wielorakich jego
in plurali intercessyi wzywając, iak *multiplicatis* w nim ie-
 dnym *intercessoribus*, co zwykł mowić Kościół S. w modlitwie
 swojej o Wszystkich Świętych, zamknął nad to oboie nad
 zwyczaj imiona jego IANA FRANCISZKA, iak nie jednego w
 nim Świętego uznaić: co wszystko prawie y w swoim Breve
 Beatyfikacji wyraził, wspominając oraz *immarcescibilem glo-
 ria coronam* niezwiędłą nigdy, á zátym nibyto z kwiećią, á
 tym samym rozliczną chwałę koronę, iako należyta B. dzi-
 sieyszemu REGISOWI. Swiadczy y to Rzym, że tenże Ociec S.
 má mieć osobliwe do tegoż Błogosławionego nábozeństwo,
 y dlatego, że przed Papiestwem też same y tym porządkiem
 miał imiona, nazwany przedtym IOANNES FRANCISCUS ALBANI
 Tak tu przy pierwszej B. REGISA Inauguracji, wielu y Naj-
 wyższych korona, gdzie widzieć skłaniające się y Rzymskie
 Najwyższych Biskupow Triregium albo Najwyższą Troy-
 koronę, widzieć skłaniające się y święte koronom krolewskim
 rowne Eminencye, (ktorym przy ich kreacji mowia, *Facio
 te parem Regibus majorem Principibus*) szczegulnie promo-
 wujące B. REGISA mego Inauguracją, za co im rowne in
 Eminentii niech beda dzięki. Tu oraz korona Francuská y
 infze krolestwa Chrześciańskie tu Xiążęce Mitry, tu *Grandes
 Hispaniae* y *Pares Franciae*, zarowno się iemu unizaią, tu iak
 niegdy przy weściu publicznym Wielkiego IANA Przesłańca
 Pańskiego zaraz slychac było, *Omnis Mons & Collis humi-
 liabitur* tak y przy solennym drugiego dzisieyszego Wiekie-
 go IANA między Świętych Pańskich weściu; za owe jego gor-
 ne między goralami Francuskiemi Apostolstwa gdzie naj-
 fundamentalniey y swoje y cudzą światobliwość zakládál;
 unizá się y *septicollis Roma* siodmiogorny Rzym y same
 najwyż

Luce. 3

naywyższe Naywyższego Pafterza troiſte Gory: ktorym *par*

Martialis

nihil & nihil secundum, omnis Mons & Collis humiliabitur.

pl. 86

Prawie *fundamenta ejus in Montibus Sanctis*, bo *in mon-*

Claud.

tibus Sanctissimi. Herbowna tegoż Oyca S. Tecza tak nad

Genesis 37

ſwemi iák nad owemi ktore pracą ſwoią B. REGIS poſwie-

cił, Gorami, w koronę mu prawie albo w tryumfalny *arcū*

ſtawa; *triumphalem ſinuatur in arcum*, tak wielu y

naywyższych w ſobie zawieraiącego; ktory tu właſnie mo-

wic może co Iozef: *vidi manipulos, Lunam ſolem & ſtellas*

undecim adorare me, kiedy go krom krolewskich Iagellon-

skich ſnopkow iako Fundatorskich w tey Swiatyni Boskiej

krom Nayiaſnieyſzego korony ſzczegulnie Francuskiej

ſłonć z całym ſwoim Horyzontem, wſzak *Reges Regnorum*

soles, adoruie y Naywyżſza, ktora iako Słonca ſprawiedli-

woſci *vicaria* za iedenaſcie ſtanie, tak liczne Gory y cały

ſwiat objaſniająca Herbowna KLEMENSA XI Gwiazda ádo-

ruie, y niezwyčajnego mu ſplendoru przydaie iaſnie Prze-

ſwietny Xieżyć, wſzytkim ſplendorem ſwoim do Krzyza

IEZUSOWEGO obrocony wſzyttek ſię dla niego y na niego wy-

daiący, ktory z ſłońcem ſamym y naywyższym ſiedmiogor-

nym Luminarzem emuluiać, że mu ſłuſnie przypiſano *nos emu-*

la ſolis, y owſzem ſłońce ſámo przechodząc biegłoſcią y

obrotem ſwoim niebieskim, więcey niż za Febuſa więcey niż

zá Apollina Parnaſowi ſtanie: oſwiećá B. REGISA, prawie

godnym Regiſowskiego imienia y tytułu ſplendorem, iaki

zawſze *in creſcenti* ſplendorow ſwoich będący, ták teráz *in*

lucem publicam ná ſwiatło publiczne do podziwienia wy-

chodzący, y naypierwſzy go objaſnia na záſzczyt naſzego

Polum álbo Polskiego y naſzego Nieba wywyżſza go ná

potomne lata y pułgodzinnym (álbo ſwiętego-

dzinkowym) niebieskim ſwoim obrotem, ktory nietylko

ná Prymę ále wſzędzie prym mieć powinięć: á iako wſze-

lakie prawie Regiſowych cnot ſplendory do wielorakiey y

naywyżſzey korony w ſobie zawiera (co wſzytkim w oczach)

ták y wtym S. Pańskim obroćie z ſamym emuluie B. RE-

GISEM; ktory tákże zwykł S. modlitwy godnym wierzem

niegdy podawac do publicznego zazywania, chcąc tym ſa-

mym niegodne pieſni wſzytki z uſt y z konceptu albo, zkõpo-

zycyi mniej zdobiącey wytracic, ten pułgodzinny álbo ſwięto-

godzinkowy obrot honorowi B. REGISA poſwiecony przy iegoz

inſtancyi (ktory zwykł y Hiſtorykow tylko zyciá ſwego do-

pieroż panegiryſtow Pańskimi wychwałami ſiebie uwiel-

biających dłuſzemi zyciá laty y cudownie regalizowác)

przed szczęśliwey wieczności okrągiem niech Iásnie Prze-
 świetnemu Xieźycowi, nie mieściac ale ten wiek zupełnie słu-
 ży ktory w sobie znaczy y wyraża: niech będzie iák tam *Eccl*
 43 á prawie o nim bo *in crescenti* będącym mówią; *Luna*
in omnibus in tempore suo signum ævi Crescens mirabiliter in con-
summatione niech będzie prześwieatny Xieźyc we wszystkim
 czasie swoim, znakiem wieku rosnącym zawsze, by y cudow-
 wnie w dalsze latá przy wszelákiey swoiey która oraz w so-
 bie nieodmiennie konserwuje perfekcyi *Vidi manipules Lu-*
nam solem & stellas Undecim czy *Undecimi adorare me* B.
 REGISA mego cale prawie Niebo ziemskie adoruie za owe
 dla BOGA porzuczoná sławę y chwále swoie; że naywie-
 ksza iego rádość y słodycz była w wysmiániach y kontem-
 ptách włásnych? że szukáiac wszedzie aby był w pogardzie
 y lichey słymie u wszystkich, prawie wzorem CHRYSTUSA
 P. *saturatus opprobrijs*; y owszem konfuzya swojá nasyćic się
 niemógł, więcey iey zawsze á więcey tak pilno szukał, iák
 infzy honorku álbo chwały ludzkiey. Niech komu łácniey
 będzie wszelkiego prawá y pospolitego ustąpić, do pokar-
 mu mego y lichey odziezy, niż do sławy swoiey. B. RE-
 GIS przykładem samego CHRYSTUSA P. mowiacego *Ego*
non quero gloriam meam y przykázuiacego doskonałym
 naśladowcom swoim zupełná abnegacya albo zaprzecenie sá-
 mych siebie, *Qui vult venire post me abneget semetipsum?*
 przykładem oraz y preskrypcyá wielkiego Fundatora swe-
 go IGNACEGO S. przez trzeci á naywyższy stopień po-
 kory, chwały tylko Boskiey á kontemptow swoich szuka-
 iac, rezygnował w cale Bogu sławę swoie, prawie się iey wy-
 przyśiągł, nieprzełomane nigdy prawo sobie uczyniwszy;
 żeby był nigdy sławy swoiey niebronil; niewymawiał się
 nigdy z iákieykolwiek by też naycięższey kalumnij; y o-
 wšem między publicznemi nawet nieráz ostremi obiurga-
 cyami, gdy mu ofiarowano inne miejsce, gdzieby ro-
 wnie mógł ná chwále Boską pracować; podziękował za
 nie, y niechciał go przyiać; że tam lubo miałby rownie
 okazyá do pracy Apostolskiey, niemiałby do cierpienia,
 zwałscza ná sławie y honorze. Czyli mu te obiurgacye
 nie stáná teraz za naysławnieyszá u Oratorow światobliwie
obiurgationem encomiasticam. Niech się znaczni zákonu
 mego Professowie wyprzysięgáją honorow, kiedy im to sá-
 mo stanie za większy honor; gdyz *magnum delata potestas*
majorem contempta probat: tak że co tam Aristippus Plato-
 nowi powiedział; *Calcas fastum majori fastu*; tu nie co od-
 mieniwszy

mieniwszy mówić by się mogło: *Calcas honorem maiori honore*: to mym zdaniem nierownie większa (iako przyznaia ktorzy świadomi) ze B. REGIS nie znizaiąc tylko ale cale ponizaiąc głowę swoje y talenta, y tegoz samego honoru, albo tytułu znacznych naszych Professow nieporównana pokorą koniecznie chciał ustąpić, przez gwałt prawie y uprzykrzone prośby wycisnąwszy na starszych; aby był od wyższych nauk oderwany; żeby tym samym w lichy był u inszych słymie; żeby tak sobie był zagroził drogę do wyższych urzędow zakonnych? á czym prędzey wyleciał do Apostolstwa swego, prawie Apostoł do zerwania: lubo y z Pańskiego urodzenia, y z Panięcego przedtym wychowania, y z natury samey á wrodzoney wspaniałości, do wszystkich y naywyższych funkcyi był arcyposobny; y tak dowcipem, iak wszelkiemi inzemi talentami daleko inzych przechodził. Od wyższych nauk, y od wszelkiego honoru zakonnego ucieka w gory z Apostolską pracą swoią, właśnie wzorem CHRYSOSTUSA P. który przed honorem od pospolitego sobie votum destynowanym ucieka także w gory; *Cum cognovisset quia venturi essent ut facerent eum Regem fugit in montem.* A kto wymowi wszystkie głębokiey iego pokory, y szukanego własnego kontemptu święte sztuki? ktore referuiąc tylko, dosyćby obszerna y owszem arcyzbytняя była całego kázania materya. Czyli nie wielka, aż po śmierci rozciągająca się pokorą? że nawet w bardzo ludnym mieście Anicyiskim gdzie od wszystkich za świętego był mianny; w Kollegium swoim tamecznym umrzec niechciał; ale śmierć swoje przepowiedziawszy tamże, á uprosiwszy sobie od BOGA grob iak naytaiemniejszy w pustey y ledwie dostępney wiosce, bieży na miejsce uproszone; aby tam przy Apostolskiej swoiey pracy dokonał, y w cudzym grobie (y tu po Chrystusowemu) był pochowany; gdzie blisko S. zgonu będąc, naywiększe dzięki Ukrzyżowanemu swemu oddaie, że mu w tak potaiemney y szczupley wiosce między prostactwem sobie naymilszym dokonać pozwolił. Ale podły ow á prosty, z ziemi tylko wysypany grob iego, y pułtkowie owo ledwie trzy domy w sobie ná ten czas mające, tak się zaraz cudami wslawiło; że cale miasta y prowincye trybutá iemu oddawały hojney pobożności swoiey, ku czci iego służące, y potym státecznie wszystkich stanow, y całego krolestwa Francuskiego konkurs był tak wielki po wszystkie czasy, do grobu iego; w którym, czasem iednego dnia y dzieśięć tyśięcy ludzi liczono; iako ni-

Stemma
Perill. M.
D. Theresie
Apollinaris
de Malczov
sciis Stradob
ska Dapifera
Owruensis
quod Officiis
Polonicum
de B. REGIS
edidit
Luna a Cres
cens ad Cru
cem versa

Joan. 6:

Processus
Beatifica.
super mi-
racula

7f: 11

gdy nikt niewidział tak wielkiego, y tak statecznego konkursu, tamże we Francyi y do kánonizowanego ktoregożkolwiek Świętego grobu; że się obawiano, y tym samym przyspieszano z Beatyfikacyą iego, żeby była pobożność ludu y pospolitego y znacznych inszych, fama dobrowolnie nie wybuchnęła z publiczną czcią iego zupełnie iák świętego, nie dbając y na koscielne censury. Zaráz się mowić o grobie y Regisowym mogło, co o grobie Páńskim powiedziano: *erit sepulcrum ejus gloriosum.* Gdzie to ieszcze ofobliwá, że iáko grob Páński w obcych ręku zostaie á tym samym w większym iest poszanowaniu, że sam Car Turecki za naywiększy sobie tytuł przypisuje, iż iest stróżem grobu Chrystusowego, tak B. REGISA naszego grob nie w naszym ále w cudzych ręku z ofobliwey Opátrznosci B. zostaie á tym samym więcej ma czci y honoru; że konkurs tak wielki do tak potáiemnego y podłego mieyscem, á samemi tylko cudami wstawionego grobu, nie może się przypisać iakiemu staraniu naszemu ále tylko staraniu samego BOGA y światobliwości samegoż B. REGISA, ktoremu y z tąd większą ieszcze światobliwości sława, że długo Infułáci Francuscy żadnego z naszego Zákonu iako domowego przyiac niechcieli świadectwa o światobliwości y cudach iego, sami się usilnie o iego Beatyfikacyą starać aż ie potym za rekwizycyą S. Kongregacyi Rituum przyieto. Tak za owo siebie samego przez głęboką pokorę zagrzebanie, coraz bardziey iest, y będzie, y sam grob iego chwalebny. Za owo ućiekanie przed chwałą ludzką, tak chwalebny ma do siebie od wszystkich konkurs. Tak go za owe, w Oyczytym nawet mieście przy przefwietnych Pokrewnych swoich, dla chorych y ubogich do szpitala znoszone publicznie ná własnych ramionach słomiáne snopy, adorują tu na tym samym mieyscu, teraz (iákóm rzekł) krolewskie Iagiellonskie snopki, y wszystkich prawie y naywyższych Luminarzow korona, że mowić tu sobie z Iozefem może; *vidi manipulos vestros adorare, manipulum meum vidi solem Lunã & stellas undecim adorare me.* Tu przy Iásnie Oświeconey Głowie, Głowie prawie korony naszej y owzem tak wielu koron, ktore tu przy Troykoronnym S. Kapitolum albo S. koron y Infuł Seminarium piałtuję á y samá tak wielu talentow pełna, za wieloraką koronę stanie; *ipsum sibi diadema Caput* prawie *in Capite diademata multa,* nie tylko ná Głowie, ále y w Głowie, siła S. koron; tu to Trzy Iásnie Prześwietne Roze w troistą się prawie wiące koronę, to same Przeświete

trzy Korony naywyższemu Kapłanowi y tu służyć idą na ozdobę B. REGISA mego ; Prałácko Doktorskie laury y wrzycz się składające nie do iedney Korony zgodne Krolewskie Berlá; tu przy Seráfickim Niebie, (ktore się ze wszystkimi swemi y Krolewskimi ozdobami dobrze Swiętym y mądrym Pannom równá *simile est Regnum Caelorum Virginitibus,*) Káznodzieyská Dominiká S. Gwiazdá iáko *lingua caeli*, właśnie iák owych ukoronowanych sápięntow do adoracyi iego prowadzi *Stella antecedebat eos.* Co widząc, to mądry y SS: álbo BOGU poświęceni Koronaći, to ozdobione swemi tytułami Dygnitarstwa, to wszyscy pobożni, zwłaszcza tu *in Coronam* godnego Audytorá idący, álbo szczegulnie ten fest przyozdobiający, szczegulnie się do honoru B. REGISA przyczyniający (którym y milczeniem sámym náleżyta obserwacya iá oddaje, B. REGIS rzecz sáme odda) *Videntes stellam dixerunt ad invicem, hoc signum Magni REGIS est, eamus & offeramus ei munera* Widząc Przėswiętná y Oycá S. y Káznodzieyská Gwiazdę, mówią do siebie: to iest znak wielkiego nowo BŁOGOSŁAWIONEGO REGISA: pod którym on znakiem do SS. Pánskich Korony iest inaugurowány: *Videntes stellam dixerunt ad invicem hoc signum Magni REGIS est.* Przy wesółym tryumfalnym *Salve* Korony swoje y ozdoby iemu znizaiá; adoracya swoje, tributá y homágium roznemi przysługami y wotami swemi oddawaiá; wołaiá od Jędrzeiá iáko ták bliskiego Piotrowi y náypierwszego ták przy boku JEZUSOWYM iáko w Kościelnym szeregu SS. Pánskich ztryumfalnym Krzyżem swoim Crucigerá, ktory uczeń niegdy Jáná, rodzzonego swego Piotra do JEZUSA przywiódł ; teraz IANA mego do Piotra y do JEZUSA oráz prowadzi nie bez wielorákiey y ták korony, bo przy troiákiey to iest Węgierskiey Hálickiey y náywyżzey S. Pánienskiey koronie Salomei S. wołaiá całym sercá głosem, ná tuteczne Xiazetá Apostolskie Piotrá y Pawlá, iáko tych, przy których *potestas clavium*; áby iáko niegdy do chwały wiekuištey tak y tu teraz do uwielbieniá iego brámy swoje iemu otworzyli, do swiątyni swojey przyieli: *Attollite portas Principes vestras & elevamini porte aeternales & introibit Rex gloriae.* Przy tych Krolewskich y Xiazęcych tu podwoiách, iákby wielkiemu REGISOWI ták wielu náywyższych. w sobie ząwieraiácemu máło ięscze ná nich było; otwierá mu oráz ná szczegulná ozdobe, Herbowná Bráme swoje, nietylko rozlicznemi inszemi, y splendorami, ále y swiętymi swemi ogniami ná honor iego zápálonemi Przėswiętná tuteczná korona y náybárdziej koroná Metropoliá, cálego Krolestwa nášzego koronę w so-

Math. 2.

Offic: D:
fest: 3. Rb-
gum.

Joan. 1

bie piástuiącą, y szczegulnie honorowi Náyfwietzhey Mát-
ki Boskiey, á Niepokálanie Poczety z B: REGISEM, kon-
fekrowaná iáko licznych innych ozdób, ták y pobożności
ofobliwey práwie Kongregacyá álbo wkupe zgromádzenie.
Zá co szczyćic sie y przed Bogiem możesz Prześwietna Me-
tropolia; tym tytułem zes *Civitas Regis Magni*: który tám
tytuł dáia S. Miástu znaczącemu *visionem pacis*. Będzie cie
pewnie zá te pobożność, wréku y protekcyi swoiey piásto-
wał B. REGIS, co tam zda sie obiecować Litera S, *Dabo*
civitatem istam in manu REGIS. Niech będą y Bramy
twoie B. REGISA przyimuiące, *portae aeternales* na ingres
Regis gloriae: niech szczęśliwie y chwalebnie wiekuią. *Vi-*
identes stellam dixerunt ad invicem hoc signum Magni Regis
est, eamus & offeramus ei munera: Attollite portas principes
vestras & elevamini portae aeternales & introibit Rex gloriae.

Ták G. S. Nowo zawitany tu ták wielki Gość, Nowo
Błogosławiony JAN FRANCISZEK REGIS, ták wielu y
naywyższych w sobie zowiąrac, odbiera owe *immarcesci-*
bilem gloriae coronam, niezwiédła y rozliczna chwały koro-
ne, o ktorey tam Ocieć S. w swoim Breve wspomina iakom
powiedział: á ták ia własnie á propo przy S. Pietrze mo-
im odbiera, iako ia sam S. Piotr ogłosił, y do niego iák
do wielu oráz mowiac: *Cum apparuerit Princeps Pastorum*
percipietis immarcescibilem gloriae coronam. Odbiera nie-
zwiédła chwały korone y w Rzymskim przedtym, y tu te-
ráz w Watykanie naszym przy Xiążęciu własnie Pásterzow
y Rzymskiego Watykańu godnym. *Cum apparuerit Prin-*
ceps Pastorum percipietis immarcescibilem gloriae coronam.

Záco y *Principi Pastorum* niech będzie wespoł niezwi-
édła chwały korona. Y iuz gdy przyiety za Xiążęce, y
owzem krolewskie tey Swiatyni Páńskiej wrota B. dzisiey-
szy REGIS. przypisac dopieroż teraz nád niemi moge
z Poetą *Ianua nunc Regis* Xiążęce y krolewskie tuteczney
Swiatyni Páńskiej podwoie, iuz wrotami od tad będziecie
y do B. REGISA mego; który tu w oltarzu swoim mie-
dzy Swietemi Páńskimi ná wfzyftkich supplikuiących vo-
ta od tad zostawać będzie. *Ianua nunc Regis*. Zatym kto-
kolwiek widzisz; do ták licznych tu bram, do tego Domu
BOŻEGO, Domu oráz Krolewskiego, bo krolewska munifi-
cencya y magnificencya wystawionego, ciśnni sie ná uwiel-
bienie B. REGISA dzisieyszego. *Qui vides gradere in*
terram Iuda, to iest interram laudationis; quia Sanctificatio
Regis est, & Domus Regni est. wszak y Proces ná Beaty-
fikacya

Matt. 5

Reg. 22

3 Capite 5

Ovid fast
libro 3

Amos 7

37

fikacya B. REGISA iest oraz y zowie sie Processem ná Kánonizacya *Sanctificatio Regis est*: Prowadzą was wszystkich G. S. do uwielbienia y czci B. REGISA, (ze niezliczonych w szczegulności liczyć niebędę) nie tylko całe Diecezeye, Wiedeńska, Narboneńska, Anicyiska, Walentyńska y całe pięć bardzo obszerne Prowincye iego pracą poświęcone; nietylko całe krolestwo Francuskie, po tak długich Processach tryumfalną iuz processyą czyniac, y w famym Processie wyprowadzaiac tak wielu Infulatow swoich y Pralátow, tak wielu Xiążat y Dygnitarzow: tak wiele Miast y pospolitego ludu, samego nawet Nayiasniejszego niegdy y niezwyćiezonego nigdy Monarche swego Ludwiká czternaściego we wszystkich krolewskich akcyach *antonomaticè* Wielkiego, z tamecznymi oraz Prowincyami, y całym Zakonem naszym; ktorých wszystkich suplika ta święta B. REGISA Inauguracya doszła: ale tez prowadzą y z odleglych inszych Państw, y z nowego nawet świata owi; ktorzy ućiekaiac sie do iego protekcyi niezliczone łaski Boskie odebrali, że dosyć ie krotko zāknał, ten, co doznał, świadczac; że iednoż to było u siebie, prosić o co B. REGISA, co uprosić cokolwiek chciał: ktorým sam prosty z ziemi iego grobowey proch za medyczny prawie ná wszelkie choroby profzek stanał y stawa dotąd. Ztąd znaczny ieden w tamtym Państwie medyk gdy ná iego preskrypcye nie ustępowaly uporczywsze febry, zwykł był chorych do grobu B. REGISA o kilka mil odległego odsyłać, iako z nich niektorzy czasem zwykli do grobu posyłać, ktorým iákby dano *ius vitæ & necis*: ále tamten P. medyk szczęśliwie do grobu REGISOWEGO zwykł chorych posyłać, y świadczył, że rzadko omylił ten leczenia sposob. Niektorzy nawet ledwie ná granicy owey Parafij, w ktorey S. ciało spoczywa, stana, aż zaraz cudownie dotknięciem ziemi samey, iego grobem poświęconey zleczeni: iákby sie cała owa w okolicy ziemia as po granice swoje od iego grobu poświęciła; iż ziemia S. nazwać by sie mogła; iák y owá ziemiá pracą y grobem Chrystusowym poświęcona: że iá za drogi skarb ná całe krolestwo ná insze Państwa, ná nowy świat zabieraia. B. moy REGIS prawie to ozywiony w profzkách grobu swego, y ozywiaiacy od śmiertelnych chorob Fenix; iako go nazywá drugi dowcipow y wszelkich przymiotow Pańskich Fenix, w godnych Regisowego Imienia wychwałach. Mowić do Ciebie Wielki dzisieyszy Cudotworco moge, co do Fenixa Claudian: *Quo solvuntur omnes, hoc tibi suppeditat vires, præbetur origo per cinerem:*

Claud.
de Phan.

Idem ibidem

S. Chrysof.
de laud. Apo-
stolorum

Orat. de
S. Theodo.

2. Reg. 22

á sam świat przedtym cale zwycięzywſzy, calym nienaru-
 fzonym w cudney woni zoſtaieſz; *ſolusque ſuperſtes edomitâ
 tellure manes.* Zâczym niedziw; że wſzyſcy tamte S. ſcie-
 ſzki twoie, y fame ziemię od ciebie ſchodzona adoruia.
 REGIS iter fragrantis adorant. Co zlotouſty IAN o SS.
 Apoſtołâch, to ia y o iednym, moim B. IANIE, ale iednym
 za wielu Apoſtole, mowic moge, *Ubique omnibus beneficia-
 conferre non ceſſant pulverem imortalem in ſepulchris relique-
 runt:* y co Grzegorz Niſſeñski, *Pro munere pulvis accipitur
 & tanquam res magni pretij terra theſauro reponitur.* Tak
 ſie ciſnelo y ciſnie tam do tad do S. grobu cale kroleſtvo
 Francuskie, uwielbiaiac tak liczne zdrowia y inſze laski
 odebrane od B. REGISA ſwego, albo ſlowy Dawida S. mo-
 wiac; *Magnificans ſalutes Regis ſui.* Ale y ſam Rzym, y
 Naywyſze Imperium zna cudotworne y prawie ozywiaiac
 grobu Regiſowego proſzki, iako ſwiadczą hiſtorye Zna iuz
 poniekad, wota ſwoie oddaiac; y uwielbia y korona naſza
 Polſkâ, dane cudownie od B. REGISA niektorym zdrowie
 przy pierwſzey iego Inauguracyi do korony Swietych
 Pañskich. Tak y przy pierwſzey iego Inauguracyi ieſt wie-
 lorakâ oraz y naywyſzych korona. Lecz nad tak liczne-
 mi koronami wiazacemi ſie przy B. REGISIE, ieſzcze to
 przypifać moge; co tam Henryk Walezyuſz naſz Polſki
 naprzod a potym Francuſki Krol, nad obiema tych kro-
 leſtw koronami odmalowanemi w ſymbolum ſwoim piſal;
Manet ultima celo; albo troche odmieniwſzy *prima manet
 celo;* boć przecie niebieſkâ korona nie *ultima* nie oſtatnia,
 ale pierwſza w reſpekcie być powinna; pierwſza byla u B.
 REGISA mego *prima manet celo.* Nad inſze pomienione,
 zoſtaie ieſzcze dalſza y nappierwſza, naywyſza, nayzna-
 cznieyſzâ B. REGISA korona, korona chwały wiekuiſtey
 ſamemu niebu wiadoma *prima manet celo:* ktorâ ſame o
 iak tam rozlicznâ y wielorakâ odbiera Wielki ten oraz y
 Apoſtoł y Prorok á prawie ukoronowany krolewſki Proro-
 k y Wyznawca, y prawie Meczennik y iak Anioł wcielony.
 Prawie S. y wielki oraz Doktor, ktory oſobliwych nawet
 nieukow, dziwnych pouczył modlitw, ktore po nim la cno-
 poyowali, co po innych y paćierza poiać nie mogli; Ma-
 giſtrem bedac, nietylko ſzkoly ſwoiey wlaſnie oraz Apo-
 ſtołem; ale teſz y zarliwość magiſterium iego za progi ſzkol-
 ne daleko zachodziło miedzy wieſkie proſtactwo gdzie
 z nowu tak nauki iego y rozſadku we wſyſtkim ſluchano,
 iakby unich był. Magiſtrę Novitiorũ; iako mowi Hiſtoryk y
 zaden

zaden nie śmiał po iego sentencyi do inszego forum appello-
 wac; co Anielski Doktor w niemowlęcym wicku kartkę zpo-
 zdrowieniē Anielskim polknał, niezwyuczaynym do nabożeń-
 stwa appetytem; to mym zdaniem godnieysza że B. REGIS dzi-
 sieyszy Magistrem iezcze młodym, będąc, pierwszy wniosł ten
 S. y chwalebny zwyczaj; żeby usłyszawszy zegar, pozdro-
 wienie Anielskie mowić. Ták co tam niegdy P. JEZUS po-
 wiedział *Non dum venit hora mea*, to przy B. IANIE moim
 iáko przy pektoraliku Páńskim IANIE Apostole, *recubuit
 supra pectus IESV sciens IESVS: quia venit hora ejus*, Każ-
 da iuz godzina IEZUSOWA, każda MARYI, Swięte zupeł-
 nie godziny y godzinki, REGISOWE. P. JEZUS Aposto-
 łow wszystkich do godzin przyrownywa mowiac: *Nonne duo-
 decim sunt horae diei*, do ktorych trzynaśty przybył PAWEŁ.
 B. REGIS przez trzynaście lat gornego Apostolstwa swego każ-
 dey godziny przy tym excytuiaacy y uczacy wszystkich czci
 osobliwey ku Nayświeztzey Matce Boskiej, czy nie zamknał
 w sobie wzyttkich Apostolow nauczycielow światá. A y od
 ták ulubionego y upatrzonogo Apostolstwa swego nie ráz po-
 słuszeństwem S. oderwany, do uczenia y naynizszey szko-
 ły; ktorego, zarliwości y cáły świat był mały wedle same-
 go Historyka; cáłym się do teyze szkoły dozorem swoim
 applikuie, wiedzac że y ta przy powinnym dozore za wy-
 sokie apostolstwo stanie. Zaprawde w tym samym Doktor
 wielki zachowuiacy pilno y naywyzsze o naynizszey szkole
 sobie zleconey posłuszeństwo; *Qui solverit unum de man-
 datis istis, minimus vocabitur, qui autem fecerit & docuerit,
 hic magnus vocabitur in Regno caelorum.* Wielki oráz y
 Patryarcha tak wielu fundowanych SS. Zgromadzenia, iá-
 ko to Matron milosiernych, Domow zakonnych ućieczki
 y ták wielu wielce SS. Bractw Nayświeztzego SAKRAMEN-
 TU, kwitnacych do tąd w krolestwie Francuskim; y owszem
 domy świeckie, wiezienia nawet same, prawie się w kościo-
 ły albo w zakony zamieniały, iego instytucya y prawie
 fundacya oráz: bo ná nich sam zebrał, dwoiakim tytułem
 Fundator, y w duchu y w dochodach doczesnych. Wolno
 probowác tego wzyttkiego w żywoćie iego S. ktorego prá-
 wie y czytác niepodobna, bez odmiany iakiey wielorákich
 S. áffektow. Kto nie wierzy, y powrotnie mowie niech spoy-
 rzy w S. żywot iego, á przyzna, że iákby w nim iednym
 oráz wielu y naywyzszych Elektow Boskich żywoty S skō-
 pendencywane czytál; zawałác zdumiáły musi; co tám podchle-
 bny Poetá o Stylikonie zawolał. *Quantae pensabunt facta co-
 ronae?* przyzná, że y tu *in capite diademata multa*: Ná iedney
 H głowice

Bonetus
pag 27Bonetus
pag 20

głowie, y przy pierwszey Jnaugurácii *in capite* siła SS. koron. J przy pierwszey B. REGISA Jnauguracji, iest wielu oraz y Náywyższych koroná, wielu oraz y náywyższych konkluzyá: *Prima manet caelo, quanta pensabunt facta coronae!* Wielki moy dzifieyszy B. REGIS, czy nie drugi Pátryarchá Abrám, *Pater excelsus, Pater multitudinis?* wszák go Oycem pospolstwą y ubostwą zwáno, iákom námienil, *Pater multitudinis*, godność swoje, y prác swoich Apostolskich wnim náybárzeczy zókładá, że sie y o nim mówić mogło, co tám mądrze Státystá Pánski powiedział, *In multitudine populi dignitas REGIS.* Prowadzi B. REGISA z Domu swego zákonnego w obce strony Bóg ná práce Apostolskie y ná śmierć samę, iako Abraámowi mówiac: *Egredere de domo tua, & veni in terram quam monstravero tibi:* Obiecuie mu że go Błogosławionym uczyni *benedicam te, erisque Benedictus:* wszák wiedziál B. REGIS przyszła chwále swoje y konkurs ow ták chwalebny, który miał być do grobu swego iáko świadczy Historyk: aż tám przy multiplykacyi, y wielości swoiey, ná usługi y potrzeby ludzkie ná práce Apostolskie prawie sie multiplykuiac, lubo sam dotąd w ciełe swoim S. nienaruszony; zatym iáko żyjac ten czuły stroż zbáwienia ludzkiego zwykl cáłkiem y nierozebrany spoczywác; áby tym pędzý był do usługi bliznich, wypełniaiac nieustannie ow mandat CHRYSTUSOW; *sint lumbi vestri praecincti;* ták y po śmierci teráz nierozebrany ná Relikwie S. ale zupełnie cáły zostaiac, samym prochem ziemi swoiey grobowey dzieli sie ná ták wielu ná tak wielorakie cuda y dobrodzieystwa że sie iuz prochem iuz gwiazdom całego nieba, y całemu prawie niebu rowna: *Multiplicabo semen tuum sicut stellas, & velut arenam.* Y ták tam wiele tym ziemi iego grobowey prochem cudownie zleczonych; ták prawie niepodobna ich zliczyć; iák prochu w ziemi, lub w S. iego mogile, álbo gwiazd ná niebie; *numera stellas si potes:* A Miodopłynny Doktor prawie iak o nim daie przyczynę: *Nec mirum si mira est operatus sic mirabilis ipse; primum enim maximumque miraculum quod exhibuit, ipse fuit.* Co tam w tymże krolestwie Francuskim nowa Filozofia, subtelnie lub mniey fundamentalnie zaczęła wszystkie rzeczy widome składac z famych tylko atomow, z famych proszkow; to pradziwiey z proszkow ták cudownych samego REGISOWEGO grobu wszelkie sie zdrowie, wszelakie łaski ludziom w gorach owych (w których spoczywa) wyświadczone, y nieba prawie składają? ták że same owe gory z tamtych proszkow

Gen. 12

Gen. 22

Gen. 15

D. Bernar
dus S. Ma
lachiaGosfidus
Abbas de
S. BernarCartho-
fiani ato-
miste in
Calli

złożone,

złożone; szacownieysze y nad złote gory, podnoszą się; zaszczyciają nieiako temi atomami; y samemu niebu rownaia, *ex atomis tumere montes. Multiplicabo semen tuum sicut stellas & velut arenam.* Co wielki y drogi Orator o śmiertelnym prochu Alexandra Wielkiego powiedział: *Miraculum! tam parvus pulvis orbem totum evertit:* to tu z przeciwney strony prawie mówić moge; *miraculum* y nieraz *miraculum! tam parvus pulvis orbem totum erigit.* Y drobny ow proszek nietylko całemu tak wielkiemu Państwu, ale y całemu niebu rownać się może: *velut arenam, sicut stellas:* mówić się o nim cos podobnego, ale daleko większego może, co tam o śmiertelnym prochu Alaxandra Wielkiego pozostałym powiedział tenże kosztowny Orator *parva haec urna Alexandria est unice civae plena.* Wielki moy B. REGIS, nietylko imieniem ale y rzeczą samą należy, właśnie do owych SS. czterech Koronatow; ktorych w oktawę albo konkluzją wszystkich Świętych kościoł Rzymiski obchodzi; gdzie pod czterech koronatow tytułem, daleko ich więcej *tacito nomine* zawierają; y pod iednym ukoronowanym krolewskim imieniem wielu oraz wyfokich Świętych Pańskich koronę, y owszem wszystkich zamykają y konkludują. Tak y przy pierwszey B. REGISA dzisieyszego Inauguracyi, iest wielu oraz y naywyższych, y owszem wszystkich Elektow Pańskich korona albo konkluzją: Zaczyn słusznie przy pierwszym iego do korony Świętych Pańskich ingressie, tak liczne y Xiazęce bramy otwierac y wywyższac kaza: *Attollite portas Principes vestras & elevamini portae aeternales & introibit Rex gloriae.* Ale trochę się przydłużey przypatrzywszy, iako to tak wielkiemu, y Wielkiego tu Gościa teraz zawitanego B. REGISA ingressowi, y iemu oraz samemu, ieszcze y w samym iego Imieniu założoną prawdę obaczmy, ia iednym ia prawie słowem, iednym imieniem dowiodę, pokazuiąc że B. moy IAN dzisieyszy prawie to *Ioannes in vinculis?* Ian w więzách; tylko proszę, nie przykrzyć sobie, chochym nieco więcej *extraordinariè* mówił iako przy tak *extraordynaryiny* święcie y S. ktory wielu w sobie y naywyższych zamknął: y przykrzyć by wam się G. S. długość nie miała; ktorym się dosyć náprzykrzyła krotká modá. Nie liczę Świętych B. IANA FRANCISZKA REGISA ákcyi, ktoremi wielu y naywyższych Świętych w sobie y w Imieniu swoim zamknął. Dosyć mi natym, y nade wszystko; że w całym S. życiu swoim prawie zamknął Wielkiego IANA; że się mówić y o nim może; co o kim inszym Luc: 3 powiedziano: *Adjecit & hoc super omnia*

Horat

Emmanuel
Treasuriss
in idea ar
guta di-
ctiois.

Martyr
rol: Rom

Masch 11

inclusit Ioannem: á tym samym wielu y naywyższych iák w koronie álbo w S. zwiázku prawie drugi *Ioannes in vinculis* w sobie zamknał; gdy tego zamknał, nad ktorego wyższy nie powstał. Ták on z wielkim Patronem swoim symbolizował; że z nim wielu w sobie y naywyższych swego zwłaszcza imienia Swietych zamknał y konkludował; a ták konkludował; że iákby to nie iedenże był IAN FRANCISZEK REGIS; często go y długo ná wielu mieyscach y u roznych Historykow, to tylko Ianem, to drugi ráz tylko Franciszkiem nazywano. Przy milczeniu, do wielkiego podziwienia samych starszych, właśnie IAN Sylencyaryusz, wzorem y tu IEZUSOWYM *IESVS autem tacebat, ita ut miraretur Praeses vehementer*, Przy zabiegach koło ubóstwa y nędzy ludzkiej IAN Iálmuznik; przy zelusie swoim káznodziejskim IAN złotousty, przy kándorze swoim B. IAN Kancyusz, przy miłości Krzyża y Ukrzyżowanego prawie B. IAN à Cruce, IAN od krzyża, przy krzywdzie Boskiej, gdzie trzeba było piorunować y gromić kogo IAN Apostól *Filius tonitru* oraz prawie náuczyciel y káznodzieia miłości z IANEM Apostołem, y kochány Dyscypuł Chrystusow; wszák CHRYTUSA P. do ostatniego zgonu Magistrem swoim zwykł nazywać. Joan 21. pyta P. JEZUS Piotra, chcąc mu Kościół swoy oddać, czy go kochá? áż rzecz dziwna że go nie inaczej tylko Ianem y po trzykroć nazywá y wyciągáiąc po nim niby Ianowey miłości, mowi: *Simon Ioannis diligis me plus his?* czy nie iawnie pokázac chciał, że IAN y Ianowa ku BOGU miłość wielu w sobie y wielkich Apostołów zowią, y ieszcze więcej, *plus his*; *Simon Iannis diligis me plus his*: Prawieć tu iuz Pietrze S. nazwać się słusznie możesz *Simon Iannis diligens plus his*, przy B. IANIE dzisiejszym do ciebie tu przyietym, prawie IANIE Apostole, który wielu y naywyższych w sobie zawiera. Wszak go ná missyách swoich właśnie iák Apostoła przyimowano wedle Historyká, y prawie dzielnym był w nawracaniu grzesznych Apostołem. Ale ná co mam siła liczyć? przy wszystkich procederach swoich prawie IAN Práestaniec Páński, który mi zá wielu y naywyższych stanie, iáko nad nich wyższy: *Non surrexit maior*: Tylko że wielki IAN Práecursor był Boski, zaś B. moy IAN REGIS samego BOGA má za prekurfóra swego, kiedy z fátygowanego wielkimi trudami podroznemi towarzysza tym zachęca do dalszych *Præibit Angelus Custos ☉ DEVS ipse cuius causa agitur*. Słusznie toż B. dzisiejszemu IANOWI, niezmordowanemu zádnymi prácami y trudnościami dla pozyskania

Mat. 26
27

Joan. 15

niá dusz ludzkich, przez cále práwie życie nie zgruntowánemu Missyonárzowi przyczytać moge, co o Jánie Przesláncu Páńskim powiedziáno; *fuit homo missus à Deo*. Jáko niewinny Ján, winá sobie surowo ná cále życie zakázuię: *Vinum & siceram non bibet*. Jowszem ięgoż przykładem práwie *neq; bibens, neq; manducans*. W dziecinnym ięszcze wieku ięgo, wszelkiego wieku cnotá bylá, że mowić się o nim mogło co o S. Maláchiászu, Bernárd powiedziál: *Agebat senem moribus, annis puer*. Doyrzáley ięgo cności wżyscy się iuż wten czas dziwowáli, iáko o Przesláncu Páńskim mowiac: *Quis putas puer iste erit? etenim manus Domini erat cum illo*. Mowić się y onim mogło. *Cor REGIS in manu Domini*. Tá reká Boská ktorá zREGISEM moim, y wREGISIE bylá, záwzse serce ięgo iáko cáley ręki Boskiey godne, ná co tylko zácnęgo chciálá, iácnó nákloniłá. Coż rozumicie G. S. iák wielki iuż y wten czas przed Bogiem był moy REGIS. *Quis putas puer iste erat?* kiedy cála práwie reká Boská iuż z nim bylá, ięgo piástuiac? cáley ręki B. iuż był godnym; ktorey ręce dosyć było, cály świat ná trzech pálcách záwiesić: *appendit tribus digitis molem terræ: Quis putas puer iste erit? etenim manus Domini erat cum illo*: wpiáciu lát ięszcze, dorosły iuż w cnotę (iáko y wielki Tomášz Anielski w tychże lećiech czynił) sám się o rzeczy Boskie, o Bogá pilno pyta: *quis putas puer iste erit?* Niektorym znóśnieyszá by rzecz bylá szarańcza tylko żyć, wielbłázia skóra się odziewać, z lanem, niż na puštyni predykowac? czynił to y chętniey y naywięcey, z Przesláncem Ianem y dzieśieyszoy moy IAN, od dziecinnęgo wieku, przemyślnęy zárliwósci; czuwaiący záwzse na ięy okázuię. Z tád y do szkól ięszcze chodząc wšpóluczniow z sobą rezyduiących do tego przywiódł, że sobie S. koleyná do stólu co pobożnęgo czytáli, modlitwy rózne spólnie odprawiali, y częstszę komunie S. że tamto mieyszce do kláztoru podobnieyszę było niż do świeckiey góspody. Infzá nawet w góšcinę do siebie przychodzącá młodź szkólná, záraz przemyślny ten S. sztuk wynalezca traktuie S. iáká kziázka; aby ták ná szczęście, wyrwanęgo, co się trafi czytáli, z tád sobie S. czyniac reflexye: tym sobie folgę czynić káže y w chorobie nawiedzaiących prozác? aby mu co przeczytáli pobożnęgo. Zgólá y świeckim będąc, iuż práwie Apostólem drugiey młodzi był. A lubo w zákonie potym, práwie był *Vox clamantis in deserto*, lubo náywięcey po puštyniách práwie y puštkowiách iáko prawy Ján káže, po puštych y ledwie dostępných gorách,

Joan. 8

Prov. 22

Isa. 40

między grubym y od wszystkich prawie opuszczonym ludem
 apostołuie; iednak do niego y tamże iák do Wielkiego
 IANA cáła się okoliczna kraina zbiega, gdzie się tylko po-
 káże; że dni powszednich od Swietá nieróżznać. Od kil-
 kunastu nawet mil na spowiedz do niego spieszą *Egredie-*
batur ad eum omnis regio, confitentes peccata sua. Tylko
 co tam zasłyszą od Zacháryasza iákiego o imieniu IANA mego,
 w owych gorách; gdzie S. swoje prace odprawiał *Ioannes est*
nomen ejus: az zaráz supra omnia montana divulgabantur
verba haec. Y lubo w lasach prawie dzikich y między gru-
 bym ludem naywiecey przebywał; iednak y tam swoje słó-
 dka przyiemność (która się z penitentam obchodził) wyda-
 wał; prawie *mel sylvestre edebat: á tym sámym omne tulit*
punctum qui misit utile dulci. Y zwykł, to wysoko rozu-
 mnie mawiać, że daleko się wiecey y much ná troche mio-
 du niz ná síla zółci ulowi. W uchwyceniu á przyiemnym,
 grzesznych do Boga, przedziwnych był przemysłów; że
 mógł z Pawłem nieráz mowić: *dolo vos cepi.* Mogł się
 fzczyć fzcześliwym tym połowem y z nawyższym ludólo-
 wem Piotrem. Ták on y Xiazeta Apostolskie w sobie zam-
 knął, do nich tu teraz przyiety; że moge y o nim mowić
Principes convenerunt in unum. Wielki IAN Przesłaniec
 Páński przy missyi swoiey iák Aniół, *ecce Ego mitto Ange-*
lum meum: y B. dzisieyszego IANA iako Swiadczy Histo-
ryk nie inaczey, ná missyi swoiey przyimuią tylko iák Anio-
ła. Matth. 11 Sam PAN IEZUS panegiryzuiac IANA
 mowi *Quid existis in desertu videre? cóście wyszli ná pustyniá*
 widziec w Ianie? co y po trzykroć powtarza, iákby chciał
 tym sámym wyrazić; że w iednym Wielkim Ianie, nieie-
 dnego znacznego widziec można. Wielu on y naywyższych
 w sobie zamknął, oraz y Aniół, y naypierwszy kaznodzie-
 ia Páński y Prorok, y owszem *plus quam Propbeta;* drugi
 Eliafz, y tam daley; iáko mu wielorakie pochwały daie
 Chrystus. B. moy dzisieyszey IAN, czy niedrugi IAN Prze-
 słaniec? drugi prawie z Przesłańcem Páńskim Eliafz? o
 którym tam P. IEZUS powiedział *Elias restituet omnia; tunc*
cognoverunt discipuli quod de Ioanne dixisset eis: álbo co tam
 iák o B. dzisieyszym REGISIE powiedziano 1 Machab.
 Cap. 10 *Ad restauranda opera Sanctorum, Sumptus dabuntur*
de ratione REGIS: Gdziekolwiek się tylko uda B. IAN
 REGIS, wszystkie dzieła święte swemi przemysłami restau-
 ruie; wszystko zaraz w obyczáiach y zakonnych nawet ro-
 znych naprawia: iákby wielu w sobie y owszem wszystkich
 zám-

45.
zamknął; *Elias restituet omnia tunc cognoverunt discipuli quod de Ioanne dixisset eis.* Mówić się y o nim mogło; *Adiebus Ioannis regnum caelorum vim patitur & violenti rapiunt illud:* gdzie uwazam, co iest? że od iednego wielkiego IANA Swiety gwałt cierpi niebo; á tu przydaia, że wiele toż krolestwo niebieskie gwałt biorą wydzieraią; *violenti rapiunt illud.* Y także ieden IAN, za wielu? Tak, B. moy IAN, chwalebny natury gwałtownik, ktory) prawie nic nieznał, cokolwiek zmysły delectować mogło, iako mowi Proces Beatyfikacyey) wielu y naywyższych w sobie zamknął, którzy niebo prawie gwałtem z kupą wielką y assystencyą biorą: *Adiebus Ioannis, regnum caelorum vim patitur, & violenti rapiunt illud.* Obiecuie Herod, Herodiadnie o co kolwiekby prosia, choćby puł krolestwa; az głowę Iana Wielkiego Przesłańca nad puł krolestwa przenoszą; o nie raczey, niz o puł krolestwa prosza. Lecz y całemu, á nie Herodowemu ále niebieskiemu Krolestwu, B. mego IANA REGISA teraznieyszá niedzielna Ewangelia zda się nie iako równac mowiac: *Simile est Regnum caelorum homini Regi:* podobne, iak równe iest krolestwo niebieskie człowiekowi krolowi, REGISOWI, ktory po krolewsku prawie *in plurali* za wielu stanie wielu w sobie y naywyższych zawiera y konkluduje; właśnie iak wielki znowu IAN Przesłańiec, do ktorego Matth. 3 Pan mowi, *Sine modo sic enim decet nos implere omnem iustitiam:* iakby mowił; inszym uydzie; ále mnie, y tobie oraz Ianie przystoi wszelká sprawiedliwość, nie iedną, ále wszelką światobliwość wypełnić; y w sobie zamknąć; *decet nos implere omnem iustitiam:* á ieszcze tudziez po owych słowach *sine modo*, przydaie? *sic decet nos*, niby pokázuiac, iakim sposobem, iaką miarą przystoi mu wypełniac powinna perfekcyą, że *sine modo* bez wszelkiego zamiaru y liczby przystoi zamknąć, y wypełnić wszelaką światobliwość: *sine modo, sic enim decet nos implere omnem iustitiam.* Za tym dosyć nadewszystko, ná dowod prawdy moiey? że B. IAN dzisieyszy, przy chwalebnych y S. dzieiach swoich, Wielkiego IANA Przesłańca w sobie zamknął á iuz, tym samym wielu y naywyższych w sobie zamknął y z konkludował. *Adjecit & hoc, super omnia inclusit Ioannem* A iezeli komu cieza uszy na sluchanie prawdy o B. IANIE dzisieyszym wołam do niego, słowy Chrystusowemi, ktore w podobny okazyi y przy pochwałach Ianowych Matth. 11 powiedzial *qui habet aures audiendi, audiat.* kto má uszy niech słuchá aby sluchu niestracił. Przyda się tu y owo

Processus
Beatif. p.
76.

46

ucho; o którym, pewna tradycja twierdzi, że tegoż samego terazniejszego roku po Beatyfikacyi B. dzisiejszego IANA, w Rzymie odprawionej, gdy przy generalnej Komunii rozdawano, wedle tamtecznego zwyczaju, metale nabożne; iedney osobie cale głuchey dostał się metal z obrazkiem Nowo Błogosławionego dzisiejszego IANA z wielką tedy ufnością y nabożeństwem przyłożył ow S. Obraz do ucha swego: aż zaraz cudownie słuch odbiera, słuchaj że kto masz słuch, *qui habet aures audiendi, audiat.* czyli tym cudem w samym Rzymie, przy generalnej Komunii S. tudzież po Beatyfikacyi B. dzisiejszego REGISA po rozstrzaskanym także pilno tak wielorakich jego akcyach chwalebnych, po niezliczonych innych cudach, pokazanym, czyli CHRYSOSTUS nie chciał pokazać; że B. dzisiejszy IAN generalny Swiety prawie w jego się cudach y akcyach Komunia S. *Communio Sanctorum* albo społeczność Swietych wydaie: tak on, wielu ich albo wszystkich ma społeczność, zamyka ich w sobie y konkluduje iak w koronie, wielkiego IANA Przesłanica w sobie zamykając *Adjecit & hoc super omnia inclusit Ioannem.* Dostyc by mnie było na tym: nie dostyc Wielkiemu dzisiejszemu IANOWI; który z wielkim Wielkiego IANA imieniem, zawarł oraz w sobie S. prawie związki wielkie najwyższych przed Bogiem FRANCISKOW imię y cnoty ich S. Zawarł w sobie Wielkiego Indyjskiego Apostoła FRANCISZKA XAWIERA, taką palając żarliwością zbawienia ludzkiego; tak w niewczasach przykrościach, y śmierciach samych, *amplius amplius* więcej a więcej z miłości ku Bogu wołając; że go słusznie niektórych Apellesow sztuką z otwartymi rozszerzonymi pierściami (które y na śmierć otwarte ofiarował) iak Xawiera maluje. Ale y Ociec S. w Brewe swoim przyznawa; że ferce jego ustawicznie sam Duch Najswiętszy rozprzeźtrzeniał. Cudowney żarliwości jego Apostolskiej, żadne trudy, żadne przypadki utrzymać iako y XAWIERA nie mogły: idąc nawet na świętą Missyą swoje w gory ledwie przebyte, noge trefunkiem w owych przepasciach ten Gorny moy Apostoł łamie; (co niewiem, czy nie tego potkac miało kto tey S. w gorach pracy y prostych ludzi zbawieniu śmiał przeszkadzać;) coż na to S. moy Apostoł? o to obwinawszy tylko złamaną dopiero oczywiście nogę, iakby to nic, samą tylko łaską swoją miało nogi, albo raczej łaską Bską w sparty, daley pedzi, a iako zwykł pieszo y spieszno, w zabiegach swoich Apostolskich z podziwieniem niesły-

47

słychanym towarzyszem swego; y przyszedłszy na termin wi-
 dza, że y noga złamaną cudownie do siebie przysła, sama
 nieiako pracą Apostolską zleczone. Wiem że Dionizy S. pier-
 wszy Apostoł y Pátron Francuski przez dwie mili niosł cu-
 downie ściętą głowę własną, alez przecie mając całe obie-
 dwie nogi? B. REGIS nogę samę złamaną, przez dwie mili
 także cudownie niesie. *Joannes in vinculis*. Zawiera oraz, w so-
 bie y wielkiego Infułatá Fránciszka S. Salezyusza, tudzież
 po dniu: iemu teraz poświęconym narodził się gdy ten świato-
 bliwie dokonał, w ten czas prawie szczególnie prace swoje Apo-
 stolskie zaczynający, iakby na święte następował zelusy Sá-
 lezyusza, który wedle Kościoła Bożego *Omnibus omnia factus*
 z Apostołem narodów, wszak toż o B. REGISIE sama historia
 Świętego życia świadczy. Nad to zawiera w sobie pra-
 wie, Wielkiego mego dzisiejszego Generála S. FRANCI-
 SZKA Borgiasza, w którego tu teraz uroczystość przypa-
 da, Wielki ten dzisiejszy, Błogosławionych Pańskich Ge-
 nerał: *Beati* wszystkich owych cnoty właśnie w sobie zawar-
 szyć: którym Ewangeliá na Wszystkich SS: przypadająca na-
 daie tytuł *Beati*, y Błogosławionemi ogłasza, prawie Bło-
 sławieństw Chrystusowych, a zatym y wszystkich Błogosła-
 wionych Pańskich Cudowny Obraz, iako go Cudny do-
 wcip tytułuje między różnemi Świętymi tytułami wszel-
 kich tytułów godnemi. Zawiera wespół y tym samym y
 pokorą oraz swoją niewypowiedzianą Wielkiego Serafickie-
 go Patriarche Franciszka S. Assyjskiego; którego oktawę
 Uroczystością tu swoją konkluduje, właśnie *in Octavo* to
 jest *summo gradu* wedle Filozofów; á tym samym wielu y nay-
 wyższych w sobie zawiera y konkluduje, gdy tego konkludu-
 ie, który wedle wielu opinij gornego y pysznego Anioła
 miejsce zasiadł. Mogłaby się y o B. dzisiejszym IANIE
 FRANCISZKU REGISIE też czytać Ewangeliá która Ko-
 ściół S. o Franciszku Serafickim czyta: *Confiteor tibi Pater*
quia revelasti. Lubo codzien gdy kapłana mógł mieć;
 spowiedz S. zwykł odprawiać, przykładem S. FRANCI-
 SZKA XAWIERA; iednak na spowiedziach tam chyba
 rewelacye nie grzechy, iak y przy Chrystusowym *Confiteor*
Confiteor tibi Pater quia revelasti: prawie S. *Confessor* dzi-
 siejszy mój FRANCISZEK, S. z niego nietylko spowiednik
 y wyznawca ale y Penitent: właśnie iak owo szczególnie
 y naybardziej święte miejsce na Watykanie, które *Con-*
fessionem S. Petri nazywają, *Confessio* a przecie miejsce tyl-
 ko światobliwości y nayswiętszej światobliwości
 K iako

Bruner in
 fastis Ma-
 rianis

Offic: Div
 8 gbris.

iáko czytámy kápláni 18 dnia Listopadá. Iak wielkicy
 był záfwsze niewinności REGIS moy; á kto wymowi? kie-
 dy y w dziećinnym, y dalszym wieku swieckim, dopiero
 w zakonie niepostrzezono y słowá nawet iego; ktoremuby,
 słufznie rzecz zwazywszy, przyganić się mogło niepostrze-
 zono nigdy, aby y najmnieysze prawo zakonne w słowie na-
 wet iednym przestąpił, y owfzem nic wnim nie obserwowa-
 no, coby nie Świętego było, iáko świadczą wProcessie. Ztąd
 mu tamże przypisują owe pochwałę Duchá P. *Non est in-
 ventus similis illi, qui conservaret legem Excelsi.* Niewidziáno
 nawet zadney w nim passyi, chyba by się komu zdała bydz
 taka, sama tylko iego zarliwa záfwsze akcyá, gdzie szło o Boga
 o obrazę Boską, áby iey przeszkodzić. Przy śmierci samey,
 gdy po trzydniowych rekollekcyach na to, y na przygoto-
 wanie się do niey odprawionych, generalna z całego zycia
 zwielką pilnością spowiedz czyni: spowiednik iego, á wielce
 rozładny, przyznawał; ze nietylko żadnego ciężkiego grze-
 chu wnim niewidziál, ále ledwie y máterya ábsolucyi mogli
 upatrzyc: *Confiteor tibi Pater quia revelasti.* Sam náwet Kon-
 fessyonał iego w którym zwykł sluchywać spowiedzi w Ani-
 censkim mieście, tak święty; ze co podobno przedtym
 w Kosciele Bożym rzecz niesłychana była zdániem Hi-
 storyka; to do samego iego konfessyonału nowenne lud po-
 bozny ustáwcznie odprawuie; roznych łask táże Boskich y cu-
 dow tamże doznaie, nieprzebraną w nim dotknienię skarbnicę
 łask Boskich znaiąc, y ręką się prawie ich dotykáiac: acz krom
 tego y łoszek śmiertelne iego spowiednicą y cudowną takze
 było; *Confiteor tibi Pater quia revelasti. Tanner in Societate
 JESV Apstolorū imitatrice!* Czyliż nie Seraficki y z dzisiey-
 szego mego Błogosławionego Franciszek? goracy y w mro-
 żney chwili przez całe nocy Bogomodlca: Franciszek Affy-
 ski na gorze Alwernie wognistego prawie Serafina wspól u-
 krzyżowanego zamieniony, bliźniami Chrystusowemi tamże
 ozdobiony; y FRANCISZEK moy dzisieyszy także y w Al-
 wernach będąc iako świadczy Hystoryk, a tak niezwyčaj-
 nym zimnem przeraźliwych, ze się tamto miejsce *antonoma-
 sticé pagus S. Boniti frigidí* nazywá; tak tam miłością B. pa-
 ła, y nocy przed Kosćciolem ná modlitwie trawiac z Kázi-
 mierzem, Wácláwem, y infzemi Swietemi; pała miłością U-
 krzyżowanego swego iak Serafin wspól ukrzyżowany: iák
 Aniol przy Missiach swoich záfwsze na twarz Boską patrzy,
Angelus Missus: semper vident faciem Patris; y owfzem wła-
 śnie iák Serafin tudziez przy Panu zostaie, to przy Missy-
 ach

49.

ach swoich, to przedtym ieszcze do bårzo częstey u siebie Komunj S: w wigilia iey, wielką część nocy, wigilia prawie przed Náyświętzym Sakramentem odprawia. Wydawały sie y na samey twarzy iego też Serafickie pożary miłości Boskiej, osobliwie gdy msza odprawiał; ktorey nigdy dla żadnych fátyg, y naywiększych zabaw, á trudności swoich nie opuścił: od prymicyi S. zacząwszy przez cåle życie niezwy- czaynym darem Boskim szczegulne upały czuł na sercu ku BOGU swemu; á co większa y w przytomnych mszy swo- iey słuchaiących onez zapalał. Palał też miłością Boską w pa- ćierzách Kåpłańskich; ktore przy takich fátygach, drogach, pracach wieloråkich. nie inaczey tylko klęcząc zåwsze od- prawiał. Z miłości Boskiej: o iako miłością zbåwienia bliźnich pålá! gdy raz nie może bydz przy umieraiącym ie- dnym, aby go dysponował, zaraz iawnie ztąd w gorączkę wpadá, że iå y inşi zaraz postrzegli, y ani zasnąć niemoże, przydaiąc: y nácoz iuz zyc mám? gdy bliźnim moim do BOGA, do żywotá wiecznego służyć niemam? Gdy co do ozdoby Boskiej albo też krzywdy iego słyżał, mienilá sie zaraz y zapalálá z miłości B. twarz iego S. Prawie Seraficki y z niego Frånciszek; ktory y w tym nawet S. Affyskiemu po- dobny; że tylez prawie lat świętego zycia iego liczą ile tamtego, ale dopieroz w tym? że wszystkich szczegulnie y zåwsze iako y Seraficki Frånciszek do miłości B. zapala sam we lzy częstokroć topnieiác iako y drudzy wielcy ludzie iego słuchaiąc podobnie topnieć musieli. Szczegulnie wszedzie u czył teyże miłości Boskiej, tu iego wszystko staranie y w szko- lách; nie tåk iák czasem u kogo Owidyuszowe tylko *de arte amandi*. Z tey miłości B. często mawiál; że gdyby w iego elek- ciy było albo prosto pość do nieba, albo tu na ziemi ieszcze zo- stawać dlá zbawienia ludzkiego, wolalby z Ignacym S. tu ra- czey ieszcze zostawać, miedzy tåk wielu trudami y niebespie- czynstw; ktore są przy nawracaniu ludzkim. Niech sádzi w tey mierze iáko chce czyiá Teologia ziemská, wyższa z trzeciego az nieba od Pawlá zåbrána tak wåśnie, trzymá tåk mowi, iák tu B. REGIS; kiedy mowi ad Rom. 9 *Optabam ego ipse anathema esse pro fratribus meis.* ktore słowa Pawlá S. iáko tegoż wåśnie zyczącego, alleguia tu w Processie Be- a tyfikacyi Ná ktore słowa Zlotousty Doktor *lib. de cõpuncti* mowi: *Ostendebat Apostolus quod diligeret Deum magis quam se ipsum* y racya daie S. Tomasz *2da 2de Quæsti. 27 arti 8vo. ad 1* *Quia volebat ad tempus privari fruitione Divina quod pertinet ad dilectionem sui; ad quod honor Dei procuraretur in proximis hoc*

150
Eminentissimi.
Lau-
rea disp:
de vireu;
heroi art
cul: 12 in
360

quod pertinet ad dilectionem Dei. Illorum verborum sensus est mowi tenze Zlotousty *Cupio separari à fruitione Christi ut plures imo omnes eū laudent & ament.* | przydaie: *Quia nos longè sumus ab hac dilectione idcirco intelligere hæc Pauli verba non possumus.* Ale ta sãma cheć Swietych Pãnskich iest to náywyzszy stopieñ miłości Boskiey; iãko krom innych dowodzi uczony Purpurat Rzymiski Laurea ktorego sam proces allegue. Iednym nawet spoyrzeniem swoim, twarza sãmã y ułożeniem á skromnością swoiã, iãko niegdy y Franciszek Assyiski wzystkich do cnoty y miłości iãk kãzaniem nayskuteczniejszy, y owszem wiecey niz inſi kãzaniem nayzarliwzym, y moy Franciszek zachecał: aby sie byl kto nawrocił, y ułożył nãlezyćie, dość bylo spoyrzec nã FRANCISZKA REGISA. Wzyscy sie z iego ukłãdności gdzie sie tylko obrocił budowali; y mowić sie y o nim mogło; *Componitur orbis REGIS ad exemplum.* Lubo z famey tylko arcygłębokiey pokory, ktora prawie S. Frãciszkã Assyyskiego wyrażał, długo deliberował, iego przykãdem nie przyimowãć kãplãństwa; iednak gdy zwycięzylã z przeciwney strony niepoięta zarliwość zbãwienia ludzkiego, y pomnozenia miłości Boskiey w ludziach; niepodobna iãka z tad gorãościã pragnãł, tegoz kãplãństwa, przed iakim takim poufałym czesto mowiac; iãk szczeniwa tych kondycya; ktorzy nã tym wygnaniu wiecey honoru Bogu uczynić y przynieść moga, niz Błogosłãwieni Duchowie orãz wzystcy przez cała wieczność w niebie. Tak trzymãł o kãplãństwie, ale takim; iãkie sobie w imaginacyi y intencyi wten czas stawiał; potym rzeczą sãmã wypełniał. Mãwiãł, że to coś náywyzszego nã tym świećie w stanie kãplãnskim; że w sobie codzien noszą y piãstuiã zrzodło y poczãtek wzystkiego dobra. Mãwiãł y to, że nic bardziey nã rozweselenie niebieskã radościã iego serca niewãzyło, nad te mysl; że trzemã owemi słowami kãplãnskimi *ego te absolvo* ia ciebie rozgrzeszã, mogli czartu te dusze odebrać; krore on w ścisłych wiezãch przez okrutnã tyrannã trzymã. Ognisty prawie z niego Serafin; y owszem tyściã prawie Serafinow w sercu iego pałãło: czego swiãdkiem iest całe zycie iego. Co tam wedle kościelnych Annales Roku P. 1530 Krol Ormuzi albo Murzynski (ktory prawie służacym dzisieyszemu B. IANOWI nazywa sie tym poſpolicie tytułem *Presbyter Ioannes* albo *pretioso-Ioannes* niby to kãplãnem Ianem, drogim Ianem,) ten mowie Monarcha Ianowi krolowi Luzytãnskemu dał na koronę pułtora tyściãca Serafinow,

P. Kwiat
kiewicz
I. S. in
annus Ec.

zna-

57.
znaczna tam summe; tak tam pewna moneta zowia: to
ia tu prawie o wielkim moim dzisieyszym IANIE REGISIE
mowic moge? ze, tyfiace prawie Serafinow, a zatym wielu
y naywyzszych w sobie iak w koronie zamknal. Swiadczą
Serafickie Annales, ze Franciszek Swiety Affyski, pierwsze
Iana mial imie, potym od Rodzica swego nazwany *Franci-*
cus, ze Francuskiego ięzyka bardzo sie bieglu wyuczyl, za
czasem literę S. przydano, ktora y Swietego pospolicie zna-
czy; y z tad uroslo imie, *Franciscus* wlasnie, iakby progno-
stykowano; ze ten *Franciscus* Swietym mial zostac, mial
bydz nie iako S. *Franciscu*. A czyli to nie Wielkiego mego
B. IANA FRANCISZKA REGIS figura? czyli on pierwsze
takze imie IANA z wielkim Frnciszkiem Affyskim maiac,
czyli nieslusznie nazwac sie moze pospolitym generalnym
tytulom S. *Franciscus*. Wielu w sobie y naywyzszych general-
nie zawieraiac? gdy samego Franciszka Affyskiego y z nim Iana,
Swietym zwiaskiem zawiera: *Ioannes in vinculis*. Zaprawde,
B. dzisieyszy IAN FRANCISZEK slusnie nazwac sie
moze S. *Franciscus*: S. Francuski, ktorego cale krolestwo
Francuskie, szczesliwa Oyczyzna iego pospolitym y niepo-
spolitych Dignitarzow swoich glodem, za swego Swietego
zna, y znala zawdze, ieszcze za zywota, gdziekolwiek sie
z pracami Apostolskimi obrocil, generalnie Swietym go
tytuluiac: S. *Franciscus*. A tym samym generalnym tytulom,
czyli nie wielu y naywyzszych y owszem wszyskich, tamte-
go krolestwa Swietych, w sobie zamknal? cale ich zamknal
y zniemi oraz Wielkiego Serafickiego Franciszka, S. *Franciscus*
Ioannes in vinculis: cale go prawie w sobie wyrazil, iakosmy wi-
dzieli, oprócz S. blizn iego, acz mu y na tych nieschodzilo we-
dle owey Naywyzszego Doktora Koscielnego Hieronima S.
maxymy: *Stigmata Chrysti in corpore suo portant, qui cor-*
pus macerant & affligunt: codzienna on, a krwawa y okru-
tna dyscyplina, przy codzienney oraz wlofienicy, nie blizny
tylko, to iest znaki ran, ale same zywe y do zywego doym-
nuiace rany Chrystusowe w sobie wyrazil. Niemial pra-
wda rany Chrystusowe na sercu: ale calym niezranionym ser-
cem Bogu swego y Chrystusa kochal y owizem y krzyzstofa Pe-
retta ofiarowanego do siebie, Roku 1656 dwie w boku iak w-
sercu samym rany, cudownie zleczyl, y bok iego do calosci
swoiey przywrocil, aby byl y ten y inzi z tey okazyi, BOGA
swego z calego serca kochali. Acz iakaz kolwiek postrzezo-
na, w kim obraza Boska, nieuleczona prawie byla, serca ie-
go rana, y tu w Krakowie naszym, po pierwszym o cudach

Luc. Vain
d ngus in
ai nal
Min.

iego Dekrećie zaślyszonym, zdesperowanego cale, popoli-
 tym y słuźnym zdaniem Kapłana, ućiekającego sie do sie-
 bie prawie od śmierci wzbudził, y konserwuje dotad; kon-
 serwuiąc oraz, (co dziwnieysza) iak smiertelna w boku iego le-
 dwie nie wśamym sercu ranę. Niemiał B. moy FRAN-
 CISZEK REGIS przebitych nog, y owszem iak cudze nie
 raz, tak y swoje nawet, cudownie cale zleczył: iakom wyzey
 namienil, aby były zabiegi iego Apostolskie opoznienia ia-
 kiego niemialy. Niemiał rak S. bliznami naznaczonych;
 ale nie mniey Swiatobliwość iego pokazuią owe y w cudzych
 ręku uczynione blizny; kiedy Matrona pewna imieniem An-
 ieliká (o dalzeby BOG! aby y rzecza sama, y Anielska
 cnota tych Anielik iak naywięcey było, aby nie tak rzadká
 była temu stworzeniu Anielská cnota, iak rzadkie Anieliki
 imię) Anieliká tedy pomieniona, okrutną raną, rękę sobie
 przebiwszy, ledwie co proszkię z grobu B. REGISA, ranę po-
 sypie, y obwinie; zaraz czuie folge; á potym wkrótce odwi-
 nawszy ranę, wcale zdrowa cudownie rękę obaczy; na niey
 zaś z obudwu stron bliznę na znak przeszley rany uczynioną,
 właśnie w cyrkuł albo w koronę, iak nie iedną ale wieloraką
 wyrazaiąc B. REGISOWI cudotwornemu Patronowi swemu
 należyta koronę. A ia y przy tych dwuch honorowi ie-
 go słuźnych koronach, to znowu namienić moge; (com
 iuz gdzie indziey przytoczył) z Walezyuszem nád dwie-
 ma koronami swemi piszacy: *manet ultima celo*, álbo
prima manet celo. Te same tak znaczne w ręku, za we-
 zwaniem B. REGISA cudownie wyrażone dwie korony, zna-
 kiem są dopieroż wiekszey, y wielorakiey korony iego w nie-
 bie; gdzie naypierwsza y naywyższa iego Inauguracya.
 Tak y tu, iak w ręku, tudziez mam założoney prawdy do-
 kument; że przy pierwszey B. REGISA Inauguracyi iest wie-
 loraká oraz korona wielu y naywyższych koron konkluzya
Prima manet celo, oraz *manet ultima celo*. Mało na tym, ie-
 szcze tamże, znowu drugá imieniem także Anieliká Matro-
 na, (rzecz dziwna że wtamtym kraiu tak nierzad-
 ká ktoraby była Anieliká) Anieliká mowie, niewiem od
 ktorego Anielskiego choru, dosyć że przy S. Zakonnym cho-
 rze zostaiąca, w nowey Francyi, Roku 1675 w nieznośney
 prawie chorobie y bolach, gdy za nie goraco supplikuią do
 B. REGISA dzisieyszego; obaczy z niebá do siebie przy-
 chodzącego, przedtym sobie cale nieznaionego, z krzy-
 żem w ręku, w Doktorskim birećie na głowie, obiecuiącego
 iey cudownie zdrowie za przyczyną swoią; spyta sie chora,
 coby

53

co by za imię jego było? odpowie, że REGIS: iakby samo
przez wisko swoje w imię Święte a Pańskie y do korony u-
rodzone, obrocił. Ale ia tu tylko uważam; że B. moy
REGIS tu na ziemi żył, ponizywszy przedtym cale mie-
dzy prostakow y nieukow wysoki swoy rozum y głowę, od-
stąpiwszy dobrowolnie Doktorskiego lauru a Krzyżem się
tylko Pańskim zaśzczycając, y rzeczą samą mowiąc z Pawłē;
Existimo omnia detrimentum esse, propter Eminentem scientiam
JESU Christi Domini mei; wniebie za to y znieba, przy świe-
tych już promieniach y wydawających y Koronujących tak
wielką utajenia własnego cnotę, y Doktorską *lauream*, na
wieloraką Koronę odbiera; wszak go y w Processje już Bea-
tyfikacyi *Magistrum Societatis*, Nauczycielem albo Dokto-
rem nazywają; y tamże mu prawie *eminentem Scientiam divinā*
przyznają kiedy mówią że w nim nie tylko *eminens Sanctitas*,
ale też *Divina Scientia, miraculi instar enituit*. Já mu nád-
tym Doktorskim jego z nieba biretem, utajonym przedtym
y ponizonym przy wysokim rozumie, a już y świętemi, y
świetnemi promieniami wydanym, y rozlicznie uKorono-
wanym, to iako Złotoustemu memu JANOWI, złotem za-
pisuje lemma: *Suppressum, caeli retegunt, tectumq; coronant*.
Jiuz powiedzieć tu o nim moge; co tam o Aáronie Litera
S: wszak y on prawie Aaron albo *Montanus*, Gorny, y w-
gorach naywiecey, S: prace swoje odprawiający Kapłan:
Beatificavit illum in gloria, & induit eum stolam gloriae &
coronavit eum in vasis virtutis; y przydaie, *Corona aurea su-*
per mitram eius, expressa signo Sanctitatis, & gloria honoris:
iakby nie dosyć na tak rozliczney koronie wszystkich cnot
S: niedosyć na Doktorskiej Arcykapłanskiej czy Xiażecey
mitrze, iezscze nad nią przy *Signum Sanctitatis* albo krzyżu
Pańskim, y Korona złota, y wszystkie honoru ozdoby.
Prześwietna tu y owá B. REGISOWI Korona, a Koroná
ex Virgine cera do Świętych promieni; którą, gdy sobie nie-
gdý osoba iedna nieslychanie na głowę bolejącá, też głowę
iak w koronę otoczyła, obiecuiąc ją potym oddać na oświece-
nie S. grobu jego; zaráz od wszelkiego bolu uwolniona zo-
stała. Dopieroż ta prześwietná wieloraká oraz korona jego,
korona Anielskiej cnoty; którą w nim wedle stylu y świa-
dectwá samego Processu była, w naywyższym stopniu, *in E-*
minentissimo gradu, prawie *virtus Cardinalis*; którą y sam nie-
naruszoná do podziwienia konserwował, y tak wiele osob
przy niey z Mikołaiem S: różnemi cudownemi sposobami
zachował; tak wiele, torem JGNACEGO S: Patriarchy swe-

Ad Philip. 3

Processus
Beati.

Eccli. 45.

Matth. 21.

Processus Be-
atif. pag 173

swego od złego życia do niey przywiódł; gwałtem nawet z re-
 ku niepodźciwych protektorow albo raczey prodytorow wy-
 darł: co niegdy y Xawery, y infi Swięci czynili. Jnnych
 wielu wedle Ewangelij *meretrices precedent in regnum DEI*:
 on niewstydzil sie y iawnie przykładem Ignacego S. sam
 im przodkować iak do nieba, tak na mieysce bezpiecznie
 á porozdávawszy ie po kilkunaštu uczciwym Matronom,
 Kłaztory prawie z domow ich poczynił, sam na ich wszyst-
 kich wyzywienie zebrzac; nizeli dla nich formalnie zakonne
 domy wzbudził. Co o S. Bernardynie pisza, to y samo spoy-
 żrzenie na niego, sama iego rozmowa, wszelkie rebellie ciała,
 wszelkie pokusy w inszych poskrámiála; niedziw; gdyz y są
 nigdy w ciele swoim tychże rebellij szczegulnym á godnym
 własnje swego Jmienia przywileiem cále nie znał; w takich
 okazyách ustáwicznie zostaiac, prawie iak Aniol; *Cum in*
corpore esset, corpus se habere nescivit; iako tam o Bazylim S.
 ktoś powiedzial. Anielskiego niegdy Tomaszá Aniolowie
 w Anielskiej cnoćie ubezpieczyli; REGISA mego samá An-
 ielská Krolowá; ubezpieczaiac go oraz, że nic zdrowiu iego
 niemial szkodzić samey tylko wody napoy dozywotni, na kto-
 re sie umartwienie sam osadzil; aby był łacniey tam ten przy-
 wiley w sobie konserwował. Jako sam był osobliwym Ani-
 skiej straży staraniem; za co przy szczegulnym affekcie y na-
 bozeństwie swoim do Aniolá stroza na wspomnienie nawet
 iego, zdał sie wszystek od radości rozplywać; tak od Anio-
 łow nie ráz w życiu zachowany, Aniol prawie w íwym ży-
 ćiu, świętá ich że cnote w sobie konserwował. Na wspo-
 mnienie nawet samo śmiertelnego grzechu, omdlewa prawie,
 y ledwie o silach swoich dostać może; iako y Aniol nasz
 Kostka, na przeciwnie niewinności, słowo cudze, pod stoł za-
 ráz upadał. Były takie mniej wstydlive osoby; ktore ráz
 przynajmniey z nim mowiwszy albo, sie iemu spowiadawszy
 wielkie odtąd obrzydzenie niewstydu miały. Samo iego na-
 wet po śmierci wezwanie, álbo y wspomnienie, rospedzało
 wszystkie mniej przystoyné mysli. Za iego spráwá w Mon-
 spelium y Anicyum miáštach, wzbudzone y fundowane Za-
 konne Domy; gdzie swawolne przedtym osoby, zewszad
 od niego zbierane, pod kláuzurá y dozorem Swiętych Za-
 konnych Oblubienic Boskich, trzymane były; na ktora
 fundacya swoje, y do tąd chwalebnie trawaiaca, samże ze-
 brał. Te Domy S. nazwane od niego *Domus refugij*, domy
 ucieczki, iako więc w starym Zakonie były *civitates refugij*,
 dla większego bezpieczeństwa: y owszem ukoronowany

Iosue 2.

Pro-

Prorok dawno Boga o sam właśnie dom ucieczki prosił, mo-
wiąc: *Esto mihi in Deum Protectorem, & in Domum refu-*
gij, ut salvum me facias. A czyliż cząsem Chrzescianie moi
w Miałtach naszym nie tak silą liczyć pomienionych osob,
zeby dla nich nie iednego takiego Domu, lecz całego mi-
sta ucieczki potrzebą było, ale nie tu uchoway BOZE; y
owfzem tu iest, albo niech będzie *Civitas refugij* miasto u-
cieczki, tak pilno dozorne na pomienione osoby; iak tamte
S. Domy ucieczki były. Za tak wielką S. swoje przysługę,
a kto wypowie? iak wiele razy od rozpustnych mlókosow
nie tylko despekty y pogębki, (y tu z Chrystusem), nietyl-
ko różne zelżywosci y kálumnie, ale y okrutne nawet kiie
ponosił B. moy REGIS, ktore z niewypowiedziána cierpli-
woscią BOGU tylko swemu, a siebie samego dalszemu o-
krucienstwu chętnie ofiarował. Z błotem nie raz nie tylko
słowy, ale y rzeczą samą zmieszany y zelżywie u kopany
publicznie od zuchwałego rozpustnika, nic inszego nie czy-
ni ani mowi; tylko Sociuszowi swemu przybiegaiacem u za-
kazuie, aby sie żadną miarą nie sprzeciwiał: y owfzem
przed sądem, w tey sprawie Patronem ieszcze iest tak cie-
szko siebie zniewazaiących. Nie raz na śmierć schodzo-
ny, iuz puginał do serca, iuz miecz do szyi tudzież przy-
mierzony mairac: od ktorey śmierci cudownie ręką Boską
zachowany; co sami owi bezbożni przyznawali, znaglą
odmienieni, y na spowiedz sie do niego uciekaiący. Do-
pieroż to delikátne, choć niepieszczone, a codzienne praw-
wie u niego było Męczeństwo, całą silą okolo chwały Boskiej
chodzić; a przecie w oczach ludzkich u wielu nie uchodzić;
iako arcy mądrze mowi Wielki nasz iego Historyk. Y to
sobie naytrudnieyszą, nayuprzykrzeńszą być rzeczą, sam
poufale przed iednym przyznał; że w pobożnych uczyn-
kow prokuracyi, y przeciw występkom y przeciw cnotom
oraz sprzeciwiającym sie wojować nie iako musiał. Tak y
nie bez Męczeńskiej korony B. moy Regis, (do ktorey sie
nie raz całym sercem dął w tak S. oykazyach;) kiedy nie
na iego o choćie zbywało Męczeńskiej śmierci; ale tylko na
samey śmierci zbywało iego o choćie że y na nowy az świat
miedzy dzikie poganstwo gwałtem sie prawie do niey coraz
wydzierał. *Etsi animum gladius persecutoris non abstulit,*
palnam tamen Martyrij non amisit. Acz w Prześwietnym
Domie iego krom Doktorskich y zwycieskich na placu
Marśowym laurow, nieschodziło mu y przedtym na Me-
czeńskiej nawet koronie: o czym sferzey Historycy. Do-
brze

brze Liliowy dowcip lauru y wszelkiew korony godzien ,
 B. REGISA, Lili Francuskich niezwiędłym nigdy kwiatem,
 y Liliowā Francuskiego Krolestwa y oyczyzny swoiey na-
 zywa korona: ale y to iemu, krom pomienionych ko-
 ron, przyczytác moge; co tam czyyśis żywot w pieniach
 Salomonowych wychwalaia; że *vallatus lilis*, cały otoczony,
 ukoronowany liliami, y przydaia *Caput tuum ut Car-*
melus, comae capitis tui sicut purpura Regis vineta canalibus.
 Głowna zaprawde B. REGISA mego pochwała; że S. kar-
 melowi szczegulnie iegoz z dobiacemu y wychwalaiajemu
 podobny. Gora karmel, prawie gora święta znaczy mnie,
 wysoce świętą dusz szczegulnie IESUSOWI Poslubionych, y kar-
 melu Eliazowego Mátkę Tereffe S. która Chrystus za Oblu-
 bienice swoje (rękę iey dawszy) onym wierzem zmowił,
Vera dehinc ut Sponsa meū zelabis honorem, za wiano dając
 iey całe niebo, iáko mowi Orátor: Znáczy oraz gorá Kár-
 mel y całe niebo wedle częstego stylu Boskiego: ktore w her-
 bownym swoim Luminarzu piasuie: y same włosy tu wychwa-
 lone wedle Tłumaczow Pisina S: Znáczą S. Pańskich przy
 Chrystusie iáko przy Głowie swoiey zostaiających. Ják włosow
 prawie na głowie, tak nie iáko wielu S Pańskich y owszē całe
 niebo, oraz wszystkie Przeswietnego Domu swego ozdoby,
 w swoiey Koronie, w Purpurze Męczeńskiej tak chciwie od
 siebie szukáney, S: prawie zwiaskiem zawiázal B. JAN REGIS
 przy pierwszey swoiey Jnauguracyj: iáko *electus ex millibus.*
 Mowić sie y do niego moze *Caput tuū ut Carmelus, comae ca-*
pitis tui sicut Purpura Regis vineta canalibus. *Joannes in vin-*
culis. Jnszym S. Pańskim na znak Anielskiej cnoty docho-
 waney iedne lilia w reke kościol S. zwykl dawać, Błogosławio-
 nego mego JANA REGISA iáko tego, ktory tak wielu Swię-
 tych y naywyszszych niewinności w sobie zamknał, tak wie-
 la liliami Koronua. Nietylko niemowlecy wiek, ale cały ie-
 go żywot niewinnemi liliami otoczony, uKoronowany; *Ven-*
ter tuus vallatus lilis. Sama Oyczysta Korona Francuská,
 herbowne swoje Lilie, na godną prawie troista Korone, *Flo-*
rum lilia reges, iemu konferuie; dat Gallica Flora coronas.
 Jzaprawde *par generi meritisq; corona.* Acz y sam ieden B.
 REGISA liliowy nienaruszoney nigdy niewinności kwiat, za
 wieloraką y Jmperialną stanie korone. Rzecz dziwna, że
 Duch S. mowi? *Sancti flore bunt sicut lilium: Sancti. á sicut*
lilium. nie *sicut lilia?* Tak iest, ieden tu kwiat liliowy nie-
 winności u B. REGISA, wielu w sobie y wysoce przed BO-
 GIEM kwitnących zawiera, prawie *lilium convallium*, iedna
 lilia,

Cant 7.

Brunner in
fastis Mari-
ani.

Emm: sa
in annot:
S scrip:

Ovid:

Aurelius
Nemesia-
nus

In Offic:
Divo: de SS.
Martiribus
Cant 2

lilia, á ták liczne mieysca *in plurali* napełniaiaca. Spozrzyćcie. G. S. na B. REGISA w zimową noc, przed Kościołem na goracey modlitwie w koło sniegiem obfypanego, iakby przy upałach miłości Boskiey, zimy nieczuł; czy przy tym, y niewinności swoiey oraz kandorze, czy nie lilia y wieloraka? *Sancti florebuunt sicut lilium. Exod. 25* káže Pan Bog Moyzefzowi w swiatyni swoiey wystawić *sphaerulas* iakies, oraz y lilie pod taz liczbą, á wszystko *instar nucis*; iakby iedna lilia całej sferze świat, wyrazaiacey rowna była. Przez te drobne flery przy liliach, mogli bym słusznie rozumiec owe cudowne drobne flery albo *globulos* z grobu B. REGISA formowane o ktorych Historia Swietego życia iego; w ktorych Wielki ten Swiety Páński ziemie całą nie iako y świat sobą poświęcił, ziemi famey zá relikwie udzielaiac, przy tych sferach świat cały y okrągi niebieskie wyrazaiacych; iako niegdy wielká księga *Ilias nucleo nucis* zamknieta, ták liliowy moy B. REGIS czyli nie iák *in nucleo*? zamyká w sobie całą wielkich SS. Páńskich *Iliadem*? cały prawie *librum vitae*, księge zywota y zywotow S. *Sphaerulae* & *simul lilia instar nucis: Venter tuus vallatus lilijs* A czy nie tu odsyłał P. IEZUS Uczniow swoich, mowiac? *Considerate lilia agri; nec Salomon coopertus est in omni gloria sua sicut unum ex istis.* Ieden liliowy á polny prawie czy rolny kwiat, *lilium agri*, B. REGIS przy prostych naywiecey rolnikach się bawiacy, y pochowany w prostej ziemi iák w roli, przewyższa wszystkie krolewska Salomona chwale y ozdobę, wielu w sobie y naywyższych ozdoby zawieraiac: *vallatus lilijs*. Lecz y ta nad same krolewskie ozdobniejsza mym zdaniem B. REGISOWI choć prosta od prostego ludu konferowana korona; o ktorey historia życia iego powiada; że prosty ow lud, u ktorego ten Błogosławiony dokonał; obawiaiac się aby im byli śafiedzi, swietgo ciała nie wykradli z grobu; włożyli ie w grube calkie drzewo nakształ trunny wydrozone; y wielą w koło otoczyli zelaznymi wiezami, iák koronami; zeby go dobyć iacno niemozano. Ták w ziemie głęboko: (na wieksze iego pokory y swiatobliwosci wywyższenie) wpuścili, y nad nim ieszcze oltarz Nayswiejszey Matki Boskiey postawili. A czyli tu dopieroż nie *Ioannes in vinculis* B. moy dzisieyszy IAN. Wiecie dobrze G. S. że przy koronacyi Cefarskiey między trzemá koronami má swoje y pierwsze mieysce zelazna korona; ktorą Cefarza przed srebrną, przed złotą koronuią, iakoż pewnie korona y złota nie zostoi się, y nie utrzyma

Math 6

58
bez zelaza. Ale czyliż nie godnieysze, czy nie licznieysze y nad troista Cefarska Korone, tamte B. REGIS zelazne Korony? tak Swiatobliwość iego otaczaiace, y zdobiace: *Ioannes in vinculis?* J malo ieszcze na nich Wielkiemu REGISOWI ieszcze nad S. iego ciałem te w Oltarzu swoim skladaiia, ktora sie nazywa *Corona Sanctorum omnium*, na iawny dowod zalożoney odemnie prawdy; ze przy pierwszey B. REGISA Inauguracyi iest wielu oraz y naywyszszych, y owszem wszystkim SS. Pańskich Korona albo konkluzya *Ioannes in vinculis* Y slusznie bo tu właśnie mowić moge co pochlebnie komus powiedzial Orator *quæ in alijs fuere singula, in te sunt Singularia*; co szczegulnego w roznych Swietych Pańskich slyszemy, to wszystko w B. REGISIE do podziwienia y na wybor być widzimy; ze cokolwiek na swietych Pańskich kanonizacya heroiczných cnot bydz mogło z ktorých rekwiruią aby iaká na każdego była, y dość na iakiey; te wszystkie on w sobie zawarł w ktorým y wszystkie były, y nie inakŹe, tylko arcyheroiczne, iz ktorakolwiek cnote iego wziawszy, každá zosobna dosyćby była mogła byc do kanonizacyi; pospolicie w swietych Pańskich iedna iest cnota iako *characteristica* albo znamie inŹszych cnot nad nie sie wydaiaca: w BREGISIE tak každá mogłaby być ofobliwym nad inne znamieniem gdyby iey drugie w nim rowne niebyły. Przyznać ci zaprawde moge wielki moy y naywyszszych Swietych Pańskich w sobie zawieraiacy, Generalny Patronie. *Quæ divisa Beatos efficiunt collecta tenes*, prawie korony niebieskiey y Swietych Pańskich *unio* iakoć toż samo prawie przyznawa Głowa swiata w swoim Breve o Tobie mowiac: *multipliciter vitæ sanctitate & virtutibus heroicis claruit*. Zatyń dobrze nad nim y nad swietyń iego ciałem, zložona *Corona Saactorum omnium. Ioannes in vinculis*. Moge prawie slusznie to o B. REGISIE mowić, co na pochwałe wielkiego káplána Simona *Eccl. 50.* mowia *Quasi stella matutina & quasi Luna in diebus suis, & quasi sol resurgens, & quasi arcus inter nebulas gloriæ, & quasi flos Rosarum in diebus vernis, quasi Lilia y tam daley, in ascensu altaris Sancti circa illum corona Fratrum amplificare oblationem excelsi REGIS*. Przy solennym B. REGISA do Oltarza Boskiego miedzy SS. Pańskich ingressie, przy pierwszey iego Inauguracyi, tudzież korona, to swietych promieni, to Naywyszzey Quirinalney Gwiazdy, to Teczy tamże nad naywyszze Gory miedzy same obłoki chwalebnie sie podnoszacey, to Nayiasnieyszego slonca to
Iásnie

89

Iáśnie Prześwíetnego Xieżyca, to Męczeńskiey prawie Ro-
zy, to niewinnych Lilií y nad to tudzież w koło śwíetych Bra-
ci Swoich Elektow Páńskich cała niebieska Koroná. *In*
ascensu altaris S. circa illum Corona Fratrum amplificare oblatio-
nem excelsi Regis. Więc kto iuż nieprzyzna? że Wielki
moy dziśieyszy IAN FRANCISZEK REGIS, wieloraka, y Nay-
wyższych, przy pierwszey swoiey Inauguracyi odbiera ko-
ronę, y za samo ták wielkie, wzorem Serafickiego Franci-
szká, siebie samego niegdý ponizenie. Ale żebym, y w tym
głębokiey iego dogodził pokorze, niechcę go z Serafickim,
Franciszkię to iest z Serafinem ziemskim rownać; raczey ták
ia sobie krotko, nierozwodząc się imaginuie, że iáko inne SS.
z gromadzenia, y zakony rózne, máia rózných śwíetych
należących do rózných Chorow Anielskich; ták miedzy
dziewięciu do tąd Swíetemi y Bearyfikowanemi zakonu me-
go, do pierwszey y naywyższey Aniołow Hierarchii należy
ogniśty naprzod Fundator moy IGNACY S. iáko Serafin;
drugi FRANCISZEK XAWERY iáko Cherubin nowego
świátá, *Cherub quasi Magister*, wszák go tám y ták zwy-
czaynie zwano; trzeci do Tronow Anielskich należący
FRANCISZEK BORGIASZ iáko Wielki y S. Vicerey. Do
drugiey Hierarchii trzech następujących Chorow, należą
trzey SS. Męczennicy nasi Iaponscy, Paweł Ián y Iakub. Do
trzeciey Hierarchii strzegącey krolestw Państw, y wszys-
kich ludzi, należą trzey Błogosławieni nasi, pierwszy B. Sta-
niśław Kostká, prawie Anioł stroż korony Polskiey, drugi
B. Aloyzy Gonzaga Swíety wielkich Mantuanskich y w na-
szey Koronie Margrabiow Antenat, y z koroną naszą z kol-
ligowany; trzeci dziśieyszy B. IAN FRANCISZEK RE-
GIS; ktory iáko dziewięty y ostatni tym czasem do Cho-
row Anielskich y Swíetych naszych przez publiczną apo-
theosim teraz przybył, pod Wielkim Michałem Archanio-
łem, y Aniołem oraz Anielskiey Rzeczypospolitey Gene-
ralnym wodzem, naywyższym raiu Prepozytem; iáko y w
Officium kápłáńskim mawiamy, *Angelus, Archangelus, Mi-*
chael Præpositus Paradisi y tám daley; ták nieiáko z o-
statniego dziewiętego Choru iest Aniołem; ktory prawie
zawsze był Aniołem strożem zbawienia ludzkiego, lu-
dziom naywięcey prywatnym, podłym, naylizzszym służący.
Ale co? oto (iáko Teologia S. uczy) to imie Anioła,
ktore generalne iest y pospolite wszystkim dziewięciu Cho-
rom Duchow SS. szczegulnie się przywłászcza ostatniemu
Chorowi Anielskiemu; ktory tym się generalnym imienię

N

szcze-

Offic: Div:
de S. Mi-
chael.

szczegulnie tytułue; iákby tamte wszystkie Chory SS: w
sobie zamykał. Tak y Wielki przedtym Przesłaniec
Páński, Aniolem tylko iákby z ostatniego Choru S. nazwa-
ny; *Ecce Ego mitto Angelum meum*, y B. dzisieyzy IAN
FRANCISZEK REGIS, iák Anioł; choć z ostatniego Świę-
tych naszych, y SS. Páńskich choru; wielu ich y naywyż-
szych, owszem wszystkich w sobie zawiera y konkludue; y
tu *Ioannes in vinculis*. Lubo ostatni z Błogosławionych, iák
naymnieyzy *minime Societatis* syn; iednak o nim mowić
moge co Isaiæ 60 mowia: *Minimus erit in mille; & par-
vulus in gentem fortissimam*. Wszak, iákby to tyśiac w nim
jednym było; po tyśiac kroć ná śmierć się dla Bogá swego
y miłości iego wydawał: zwłaszcza służąc zapowietrzonym;
iako świadczy Proces Beatyfikacyi. konkludue w sobie ca-
łe SS. Páńskich niebo tak właśnie; iako gdy tam SS. Oy-
cowie y Teologowie Questyą formuia, kiedy Aniołowie
stworzeni? czy przed tym światem ktory widzimy, czy ra-
zem z nim? O czym Pismo S. tylko mowi; *In principio DE-
US creavit calum & terram*: Grzegorz Wielki sádzi że tu Li-
tera S. przez niebo, Aniołow rozumie; iákby Anioł y z
naynizszego ostatniego Choru, całe niebo y koronę owe SS.
Páńskich w sobie zawierał. Pospolite iest ieszcze Teolo-
gow zdanie; że *via Angelorum*, albo czas wysługi Aniel-
skiej, był bardzo krotki dwiema tylko momentami zamie-
rzony, przecież się y ieden iego moment nazywa, *evum
Angelicum*, wiekiem całym. nie inaczey B. mego dzisiey-
zszego wcielonego Anioła, żywot y czas wysługi; prawie
via à via Angelica, droga Anielská, Missionarská; wszák A-
nioł iednoź co *Missus*; iednak, choć czas iego wysługi był
bardzo krotki względem zamysłów swoich Apostolskich;
przecież wiek, y owszem wieki całe, a za tym wielu y nay-
wyższych w sobie zámknął. A czy nie tak? Smierć sáma
niech świadkiem będzie. wszák *perditio & mors dixerunt:*
auribus nostris audivimus famam ejus Blisko S. terminu, aby
się moy REGIS tam narodził niebu gdzie się Chrystus
ziemi narodzić raczył; wymodlił usilną proźba; że go w
bliskiey stayni zložano, aby tam dokoná. Ale patrzcie
G. S. przy B. REGISIE y staynia sáma w niebo się prawie
zamienia! Widzi táme cudownie z pierwszym Koronatem
Páńskim, Szczepanem S. otwieraiące się niebo; zstępuie
Świętą Świętych swoich koroną otoczony, z Mátką Nay-
świętszą SYN Boski; oraz náwiedzaiąc, zapraźza na ode-
branie korony pracom swoim zgotowaney: czym, iuz prá-
wie

Isaia 60

Gen: 2

Iob 28

wie ubeatyfikowany moy REGIS, konaiac oraz wesolo za-
 wola; *Video meum IESUM, video meam & ejus Matrem &*
jam mihi referant paradisum. Wienc zawolawszy do Boga
 swego owemi Chrystusowemi slowy z Mikołaiem S. *In ma-*
nus tuas commendo spiritum meum umiera szcześliwie Roku
 Pańskiego 1640. to iest ostatniego roku, ktorego sie wła-
 śnie pierwszy wiek Zakonu mego konkludowal, y owszem
 ostatniego mieysca, ostatniego nawet y dnia, ostatney y
 godziny, ktorey sie cały rok konkluduię. Tak urodzony
 przedtym ostatniego dnia stycznia *ad coronam* tegoż mie-
 fiaca, w zamku nazwanym *Fons coopertus*, y rok pomieniony,
 y całe swięte zycie swoje zapieczetowal Imieniem Iezuso-
 wym iako Jezuickim herbem, tudziez przy tegoż wielkie-
 go Imienia y tytułu naszego Fescie dokonywaiac, prawie
hortus conclusus, fons signatus, swięte Roze, Hiacynty, Nar-
 cyssy, Floryanow, y insze niebieskiego Raiu kwiaty w so-
 bie konkluduiacy. Wnościesz iuz sobie G. S. nie z kázno-
 dzieyskiego domyslu, ale z samey rzeczywistej á tak pe-
 wney historii swiętego zycia iego, czyli przy pierwszej B.
 REGISA do korony swiętych Pańskich Inauguracyi, przy
 swiętym dokonaniu, czyli nie wielu oraz tudziez y naywyż-
 szych korona y konkluzya? czyli przy chwalebnym iego
 do SS. Pańskich ingressie niemowiano? *Attollite portas prin-*
cipes vestras & introibit Rex glorie, kiedy sam Chrystus P.
 y Krolowa niebieska, wrota do raiu, iako drugiemu Elia-
 szowi, owszem do chwały wiekuiszty iemu otwieraię y
 z nieba do niego zstapiwszy z nim oraz nazad do chwały
 wstepuię. On z wielkim Infulatem Marcinem mowil do Pa-
 na, *si adhuc populo tuo sum necessarius, non recuso laborem:*
 á tu go iako *Gemmam* albo *Unionem Sacerdotum*, całe nie-
 bo cała Swiętych Pańskich korona, á przez samego Chry-
 stusa y Nayswiętszą Matkę do siebie zapraszę; *Mane nobis-*
cum in eternum: wnoscie sobie y konkluduycie przy niebie-
 skiej y naywyższej koronie do niego zstepuięcy, oraz przy
 zapieczetowaniu swiętego iego zycia, czy nieprzyznac? ze
 swiętym zyciem swoim wielu w sobie, y naywyższych ozdo-
 by zapieczetowal y konkludowal. Zaprawde przy pierwszej
 swoiej Inauguracyi, wielu oraz y naywyższych korone al-
 bo konkluzya samze B. REGIS widzial; niebo przyznalo,
 y iawnie pokazalo: *Video meum Iesum, video meam & ejus*
Matrem, et jam mihi referant paradisum. Zakmnal y kon-
 kludowal przy konkluzyi swiętego zycia swego B. REGIS,
 y cały wiek pierwszy zakonu mego w Ignacym S. Patry-

Vita B.
 REGIS,
 hoc anno
 edita Ra-
 mae: ipso
 processus
 Beatif.

Processus
 Beatif.

Tanner.

Cent 4

offic: Div.
 de S. Mar-
 ti. no

rfe zaczezy, y ſwietych tego; y cały oráz rok niebieski, cały reieſtr ſwietych Páńskich zamknał ſobą y w ſobie iák w koronie, właſnie *Corona anni*; ktorą miał Bog ubłogoſławić; iáko ukoronowany Prorok obiecował: *Benedices Coronæ anni Benignitatis*. Y owſzem toż właſnie prorokował znaczny ieden y ſwiety Káplán; gdy o uczacym ſię ieſzcze Teologii, REGISIE dziſieyſzym, młodym na ten czas Magiſtrze powiedział: że będzie ten czas, kiedy uroczyſtość iego ſolennym ſwietem obchodzić będą; czegoſmy ſię po części ſzczęſliwie za lat naſzych przy ubłogoſławieniu albo Beatyfikácii iego z láski Klemenſa XI Naywyżſzego Páſterza doczekáli. Tuſze; chociażem ani *Propheta minor*; że dobrotliwy Boże z láskáwoſci twoiey doczeká ſię, o! gdyby iák nayprzedzey.) ták wielki, wielki y Arcywielki Swiety, twoiey tylko iedynie y wſzedzie chwały z tákimi trudami y pracami, z táką pogardą ſwoją ſzukáiaczy, doczeká ſię uniwerſalnego po całym Koſciele Bożym feſtu *Benedices Coronæ anni Benignitatis tue*. Inſi częſtokroć do S. korony niebieskiey ſpieſza; ale coż w iednym wieku ſwoim, w młodym tylko albo dopiero zgrzybiáłym, iákich w moralnym ſenie prawie *nox innumeros parit una fungos*: B. moy REGIS y niemowlęcy y dziecinny y dorosły y meſki á doyrzały wiek, zgoła, wſyſtkie prawie wieki ludzkie w ſobie iáko Chryſtus Pan konſekrował do korony wiekuiſtey *in menſuram ætatis plenitudinis Chriſti*; wſyſtkich wiekow ludzkich, w ſobie, ſwiatobliwość zamknał, w kaźdym wieku ná wybor nieodmiennie ſwietym záwſze bywſzy. Ták y przy pierwſzy B. REGISA mego Inauguracji ieſt wielu oráz y naywyżſzych, y owſzem wiekow nawet cáłych korona, ktore ſwietym zwiázkiem w ſobie konkluduie, y koronuie *Ioannes in vinculis; benedices Coronæ anni*: Ubłogoſławiona ta prawie *Corona anni Benignitatis* albo *Clementie*: iuż tylko dla licznieyſzy naywyżſzych korony, B: REGISOWI memu, niech będzie oráz *Corona Clementie* y naywyżſzego KLEMENSA, Páſterza naſzego uniwerſalnego, y zate ſamę láskę Beatyfikácii; iáko należytá właſnie tam, gdzie *Clementia regnat*.

Jakom od konkluzyi prawie zaczął, że mogłby mi ktomowić, *Cepiſti quæ finis erat*, ták przydluzey dotad wywiodſzy záložoną prawdę, ná żadney iuż konkluzyi moiey niezchodzi G. S. M. tylko aby y potym wiekuiſtá korona náſzá y ſwietym B. REGISA torem, y protekcyą z nim oráz y przy nim, da Bog była, o ktorą kaźdemu konkurruiacemu,

63.

mu, albo konkurrować obligowanemu, krotką tę rade ale tu tylko przy B. REGISIE moim niegdzieindziej (uchoway Boże) podaje; *REGIS ad exemplum vive beatus eris*: y teraz aby Korona nasza Polska przy nim, przy iego opiece niewzruszona stała; ktora o publicznych traktatach swoich (acz się te traktaty prawie w traktamenty, bardzo diminutive z wielką diminucyą sławy Polkiew zamieniaią) temi samemi dniami konkludować zamysła: luboć ta konkluzya traktatu jest prawie iak u niektórych Filozofow termin, y godziny iedney; ciągnie się bez terminu, bez konca, *divisibilis in infinitum*. Wszak naywiększą u was, Panowie Polacy zwykła być nadzieia w cudzoziemskiej protekcyi; lubo czasem takiej zeby trzeba mowić z Psalmista, *Protector à quo trepidabo*: do tegoż się dzisieyszego w kraiach naszych wielkiego Gościa pod protekcyą choć cudzozięska udajmy zebyśmy się nietrwożyli slysząc y uwazaiąc dzisieysze Przedwieczney prawdy słowa *ex Officio Divi*: iak z powinności nam intymowane przy Dziekczynieniu za zwycięstwo niegdy Polskie; *Cum audieritis praelia & seditiones nolite terri, oportet primum hac fieri*: y niemoze bydź zwycięstwo y owszem y pokoy státeczney bez wojny: *cum audieritis praelia & seditiones nolite terri, oportet primū hac fieri*. Wielki dzisieyszy Gościu, y tu y wewszystkich swiatyniach naszych po całej koronie Polskiej teraz zawitany, ktoryś niezliczone łaski y nieznaiomym, ciebie wzywaiącym zwykł swiadczyć; o czym samym całego by znowu kázania potrzebá, ná prosta tylko relacyą; ktorego, nad to, Dekret Beatyfikacyj stanął w sam dzień Wielkiego naszego Patrona Koronnego Stanisława Swietego Męczenniká y Infulatá tutecznego. Drugi także Wielki koronny nasz Patron B. Stanisław Kostka, ustąpiłci nieiako tytułu *Beati*, Dekret o swoiey kánonizacyi przed twoją Beatyfikacyą otrzymawszy, albo cie przyiał przynamnię do swego tytułu, iezelić go iezcze nie wcale ustąpił, że dotąd, iuz, dwie lecie prawie teyże kánonizacyey exekucya nieszczęśliwie się tamie, przy takiej nieuczynności ku tak wielkiemu Patronowi Koronnemu, tam zwłaszcza gdzie jest nazbyt, y na to, na coby mniej należało lożyć. Tamie się oraz y publiczne korony naszej uspokojenie, boć iuz y Rzym sam przyznał y ledwie iuz tego wszyscy niewidziemy co wielu za proroctwo miało, że choć się coraz niby na pokoy zanosi u nas, albo się y niby zaczyna, czy raczey konkluduje y konczy; poty się realnie, zupełnie, dostatecznie nieuspokoi Polska, poki *in effectu* niedoyszcie kánonizacya B.

64
Stanisława Kostki. Ták, co nie chcemy na exekucya kanonizacyi, świętego swego Polaka y ták Wielkiego koronnego Patroná naszego dobrowolnie liczyć, to stokratnie, bá y milionami ná rózne y obce y nie bárdzo święte exekucye poniewolnie łozyc musiemy, y mowic sie tu moze, z Chryzostomem slowo odmieniwszy *Dabis impio militi quod non vis dare pio & Sancto Tutelari*. Ah! gdzieś sie podzialá dawna miłości ku Oyczyźnie y szczodrobliwości Polska Pańska ku świętym, zwlászczá szczegulnym Patronom swoim? ktora imes wiecey dla nich sypala; tym ci wiecey Bog oddawal; tym dluzey w sláwie y fortunie konferwowal. Co zwyczajnie na kánonizacya przynajmniey dwuch cudow potrzebuia; y jest ich bez liczby o B. Stanisławie Koscce; jest y ten osobliwy; ktory o nim Kościól S. głosi z Ekklezyastyká: *Post aurum non abiit, nec speravit in pecunia & thesauris, fecit mirabilia in vita sua*: Uoynil wielkie cudo w zyciu swoim; ze sie zlotem niewiodl, niepokládál nadzieiey y serca w skárbach; y owzem Senatorskich ták wielkiego na ten czas, Domu swego dostatkow precz odbiegl, zostawuiac ie niby, y to samo ich opuszczenie na kánonizacya swoje; iákoż wielki zaprawde cud, dopieroż teraz czasow naszych zepsowanych, nie uwiesc sie zlotem, *post aurum non abiit quis est hic? & laudabimus eum; fecit enim mirabilia in vita sua* chyba to drugiego wielkiego Stanisława cudna cnota: Koronnego od wszystkich panegiryku, korony y ieszcze wielorákiey przy ták wielorakich niewypowiedzianych na potomne wieki chwalebnych akcyach swoich godna: *post aurum non abiit quis est hic?* niech cały świat zwlászczá polski *publicá samá* pospolite od wszystkich elogium wypowie *quis est hic? & laudabimus laudamus eum fecit mirabilia in vita sua*. Teraz potrzeba by prawie przeciwnego cudu; áby B. Stanisław, sam *post aurum abeat*; áby zlotego *subsidiu charitativu* na swoje kánonizacya sam cudownie szukál, y kwestowál o to; co przedtym ták odważnie porzucil, y w koronie naszej zostawil, po żebracku do Rzymu na sluzbę Boską spieszac, Y tákże niewiedziec poki będzie *Similis expectantibus Dominum?* niewiedziec poki ná exspektatywie będzie, Pańskiej czyiey szczodrobliwości? Itákże wiecey iuz *non sperabit in pecunia & thesauris* niebędzie miał żadney iuz nadziei, w dochodach y skárbach naszych Polskich? Ale to tylko z okazyiey. Ty przynajmniey Święty w kraiach naszych Gościu nowo-Błogosławiony dzisiejszy Cudotworco, o którym tá była mie-

dzy

65.
dzy wielu fama; żeś cudownie koszt na kanonizacya swoje opatrzył; przywiedź do exekucyey pomienioną kanonizacya B. Stanisławą, Kostki, a iako on ciebie przyjął do swego tytułu *Beati*, przyjął do korony swoiey Polskiey y nieiako do Indygenatu tu swego, tak y te przyimiy przy nim protekcyą, y tey mizerney korony naszey. Konkludue do ciebie affektem y słowy Páńskiego, nieráz tu odemnie wspomnionego Enteuszá

Błogosławiony iuz teraz nasz IANIE,

Niechay się naszym niedzom koniec stanie

Staniesz za wielu cudowny Pátronie,

Licznym upadkiem scisnioney koronie.

Wszak Miffionarzem będąc *in Campestribus* iako mowi Historyk, albo w polnych Miffyach, prawieś *Flos campi & liliū convallium*, kwiatem polnym y Lilia nie iednę dolinę napelniająca; (iako wielu w sobie konkludiesz;) stán y na naszym teraz prawie padole płaczu, w Polztcze naszey od pola nazwaney, prawie iák na dolinie ostatniego dekretalnego dnia, *in valle Iosaphat*. Widziano tu niegdý iako pisze Kromer; że pokázal się Ukrzyżowany P. JEZUS nad Krakowem, w wielkiej iasności, w ręku miecz krwawy y pioruny trzymający, z wielkim pędem ku wielkiej Polztcze po powietrzu bieząc; ale w puł Polskiey stanawszy, miecz y pioruny na stronie rzuciwszy, w iedney ręce laur, w drugiey oliwną rozczkę znak pokoju trzymając zniknął: widziano oráz przy tobie B. REGISIE; kiedy dowiedziawszy się na polney swoiey missyi, że w bliskości cieszka morowego powietrza plaga Boská przypadła, a niemogszy u tamtecznego Pásterzá iako bącznego; (ktory bał się inaczey krzywdy czynić pospolitemu dobru, o Twoię tylko modlitwę za sobą y za ludem swoim prosił;) niemogszy mowie żadnymi y gwałtownymi prozbami wymodlić; abyś był mógł, tam zapowietrzonym służyć; potym przezegnawszy y pobłogosławiwszy trzema Krzyżami (prawie iako *Beatissimus*) owe krainę, przepowiedział zaráz; że z tamtąd precz owá plaga Boská w krotce ustąpi, widziano że ustąpiła zaráz. Pobłogosław y tey mizerney Koronie naszey Polskiey *benedices Coronæ*, aby przy Twoim błogosławieństwie, przy Twoiey Beatyfikacyi, precz gniewu Boskiego plaga od niey odstąpiła; aby Ukrzyżowany, prawie teraz miecz krwawy y pioruny w ręku na Polskę naszą trzymający, *adhuc manus ejus extenta*, przy Krzyżu y przezegnaniu Twoim nad nami, precz pioruny y miecz zarzucił; a laurow, zwy-

Processus
Beatis.
pag. 347

Isa: 5

66
Erim.
Thesaur.
in idea
arguta di
Eliosis

Luc: 13.
Reg: 31

Jeremia 6

1. ad Ti-
moth.

ćieska, y oliwna, oraz znaczna pokoiu koroną nędze nasze
popolite konkludował; aby y tu, przy pierwszey Twoiey
Inauguracyi, y tá wieloráká oraz była korona, y tá chwále-
bna konkluzya. Darmo darmo na zkonkludowanie poko-
iu w owych mieć nadzieię, ktorých tam wytknął ná po-
smiech, Pułkownik pewny Hiszpáński Ianowi Austryako-
wi; który gdy się go zpytał, kogoby sposobnym bydz sá-
dził ná ztraktowanie y zkonkludowanie pokoiu, odpowiedział
nikogo prawi do tego lepszego nie widze nad Alfonsa, kto-
ry od woyny bardzo ucieká y stroni: czym wytknął iego
ucieczkę z przeszley batalii, y niekáválerską inklinacyą, więk-
szą do domátorskich pokoiow niż do Márswego pola. Tiy
raczey iuz Nowo-Błogosławiony Gościu y oraz Patronce
nász, konkluduy, sám nędze nasze; konkluduy iáko naylepi y
w Bogu rozumiesz, tráktáty nasze o poko.u, przy Bogu, przy
wierze S. y wolności; konkluduy y zákonecz wszystkie (zwła-
sczá miedzy naywyższemi) ktorých tak wiele, diffiden-
cye, diffensye, y przedáyności publiczne; przez ktore
nie ieden *venalis Curio lingua venundatus est ut faceret ma-
lum.* Day te *primam gratiam*, pierwsza láske przy pier-
wszey Inauguracyi swoiey, suplikuiacey do ciebie koronie
naszey, aby, nie papierowym tylko, albo okázáłym, sli-
cznie y Pánsko malowanym, cieszyła się pokoiem; przy kto-
rymby się przypisać mogło *dicebant pax pax & non erat pax:*
ale zeby przy Tobie, y przy Twoiey protekcyi, zostawała za-
wsze niewzruszona cáła Korona nasza. A my Tobie,
ktorys tak wiele wiekow Swietych Pánskich w sobie zkon-
kludował; po wszystkie od tad wieki, y w Tobie krolowi
krolow chwále oddawać bedziemy, mowiac: *Regi seculo-
rum honor & gloria in secula seculorum Amen.*

Z BIBLIOTECY
SEMINARIUM
SANDOMIERSKIEGO

00056978

